Raikküla valla

ARENGUKAVA
aastani 2020

2011

Sisukord

1. SISSEJUHATUS

2. ÜLDVALDKONNAD
2.1. Ajaloolised ja geograafilised tingimused
2.1.1. Üldiseloomustus
2.1.2. Rahvastik
2.1.3. Loodus
2.2. Ettevõtlus, tööhõive ja muinsuskaitse
2.2.1. Ülevaade
2.2.2. Puhkemajandus ja turism
2.2.3. Metsamajandus
2.2.4. Muinsuskaitse
2.2.5. Arengustrateegia ettevõtluse alal
2.3. Kohaliku omavalitsuse juhtimine ja haldamine
2.3.1. Kohaliku omavalitsuse toimimine
2.3.2. Hallatavad asutused
2.3.3. Vallavara
2.3.4. Valla eelarve
2.3.5. Vallaplaneerimine
2.3.6. Arengustrateegia KOV toimimise alal

3. VISIOON

4. TEEMAVALDKONNAD
4.1. Haridus
4.1.1. Ülevaade
4.1.2. Ajaloost
4.1.3. Õpilased
4.1.4. Arengustrateegia hariduse alal
4.2. Tervishoid
4.2.1. Ülevaade
4.2.2. Arengustrateegia tervishoiu alal
4.3. Sotsiaalhoolekanne
4.3.1. Ülevaade
4.3.2. Arengustrateegia sotsiaalhoolekande alal
4.4. Turvalisus
4.4.1. Ülevaade
4.4.2. Arengustrateegia turvalisise alal
4.5. Kultuur
4.5.1. Raamatukogud
4.5.2. Arengustrateegia raamatukogudes
4.5.3. Kultuuritöö
4.5.4. Arengustrateegia kultuuritöö alal
4.6. Noorsootöö
4.6.1 Ülevaade
4.6.2. arengustrateegia noorsootöö alal

4.7. Sport
4.7.1. Ülevaade
4.7.2. Arengustrateegia sorditegevuse alal
4.8. Majandus
4.8.1. Teed ja transport
4.8.2. Arengustrateegia teede ja transpordi alal
4.8.3. Side
4.8.4. Arengustrateegia side alal
4.8.5. Elamumajandus
4.8.6. Arengustrateegia elamumajanduse alal
4.8.7. Keskkond
4.8.8. Arengustrateegia keskkonnakaitse alal

5. ARENGUKAVA VASTUVÕTMINE, MUUTMINE JA AVALIKUSTAMINE
6. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE JA HINDAMINE

Lisa 1 Eelarvestrateegia koos tegevuskavaga
http://www.raikkyla.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=105&Itemid=79

Lisa 2 Terviseprofiil http://www.raikkyla.ee/sisu/seotud_failid/Terviseprofiil2010.pdf

SEADUSANDLIK ALUS

Paragrahv 37. Arengukava *(kehtiv alates 01.03.2011)*

(1) Vallal ja linnal peab olema arengukava. Arengukava on omavalitsusüksuse pika- ja lühiajalise arengu eesmärke määrav ja nende elluviimiseks tegevusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Arengukava sisaldab hetkeolukorra analüüsi. Arengukavas kajastatakse kuni arengukava perioodi lõpuni strateegilised eesmärgid ja tegevused eesmärkide saavutamiseks. Arengukava projekti koostab valla- või linnavalitsus ja esitab selle kinnitamiseks valla- või linnavolikogule. Volikogu võib kehtestada arengukava ja eelarvestrateegia koostamise korra või volitada valla- või linnavalitsust seda tegema.

(2) Arengukava osa või sellega seotud iseseisev dokument on eelarvestrateegia, mille nõuded sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses. Arengukava ja eelarvestrateegia on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel ja investeeringuprojektide kavandamisel.

(3) Valla ja linna arengukava peab olema kooskõlas kohaliku omavalitsuse üksusele seaduse alusel koostatavate kohustuslike valdkonnapõhiste arengukavadega ja üldplaneeringuga.

(4) Kehtiv arengukava peab mis tahes eelarveaastal hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Kui kohaliku omavalitsuse üksusel on pikemaajalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks, tuleb arengukavas esitada andmed arengukava kehtivusaega ületavate kohustuste kohta.

(5) Arengukava koostatakse kogu valla või linna territooriumi kohta. Täiendavalt võib arengukava koostada:
1) valla või linna territooriumi osa kohta kehtiva arengukava täpsustamiseks või täiendamiseks;
2) valdkonnapõhise arengukavana kehtiva arengukava täpsustamiseks või täiendamiseks;
3) mitme valla või linna või nende territooriumi osade kohta huvitatud kohalike omavalitsuse üksuste omavahelisel kokkuleppel.

(6) Valla- või linnavalitsus korraldab avalike arutelude kaudu kõigi huvitatud isikute kaasamise arengukava koostamisse. Teade arengukava või selle muutmise eelnõu avalikustamise kohta avaldatakse kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel või muul viisil valla või linna põhimääruses sätestatud korras. Arengukava peab enne kinnitamist olema avalikult kättesaadav vähemalt kolm nädalat.

(7) Valla- või linnavolikogu kinnitab arengukava või selle muudatuste vastuvõtmise valla- või linnavolikogu määrusega enne, kui valla- või linnavalitsus esitab eelarve eelnõu valla- või linnavolikogule, või hiljemalt eelarveaastale eelneva aasta 1. oktoobriks.

(8) Arengukava koos eelarvestrateegiaga ning volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollid arengukava menetlemise kohta avaldatakse kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel. Arengukava ja arengukava muudatused avalikustatakse seitsme tööpäeva jooksul, arvates nende vastuvõtmisest valla- või linnavolikogu poolt. Valla- või linnasekretär esitab arengukava või selle muudatuste vastuvõtmisest arvates kahe nädala jooksul maavanemale ja

Siseministeeriumile elektrooniliselt informatsiooni arengukava või arengukava muudatuste vastuvõtmise kohta.

1. SISSEJUHATUS

Arengukava koostamise metoodika oli järgmine:
Arengukava kuni 2020. a koostamisel on probleemistiku väljaselgitamise ja lahenduste leidmisel töötanud vallavalitsus, kõik ametnikud, allasutuste juhid, volikogu komisjonid ja kõik volikogu liikmed, samuti on arvestatud avaliku väljapaneku tulemusi, eelnevate arengukavade eesmärke ja ka Eesti Riikliku Arengukava eesmärke. Kasutatud on valminud Raikküla valla külade arengukavasid.
Arengukava on jagatud kahte valdkonda:

1. Üldvaldkonnad on need valdkonnad, mis ei ole otseselt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega antud kohalikule omavalitsusele korraldada. Üldvaldkondade all on ka kohaliku omavalitsuse juhtimine ja haldamine.
2. Teemavaldkonnad on valdkonnad, mida peab kohalik omavalitsus korraldama.

Arengukava teemade ülesehitus on järgmine:

- *olukorra kirjeldus (minevik, olevik)*
- *probleemid, kitsaskohad, vajadused*
- *eesmärgid ja tegevused*

Kõik andmed pärinevad Raikküla Vallavalitsusest, kui ei ole märgitud teisiti.
Käesolev Raikküla valla arengukava on kuues:

1. Esimene arengukava on koostatud 1991. aastal, kui toimus valdade moodustamine.
2. Arengukava 1996-2000 oli sisult ülevaatlik ja lõi pildi valla olukorrast arengukava koostamise ajal
3. Arengukavas 2000 – 2005 oli toodud välja ka palju probleeme ja kitsaskohti, mida oleks olnud vaja lahendada.
4. Arengukava kuni 2007 oli eelmise väike täiendus.
5. Arengukava aastani 2012. Palju oli muutunud valla asutuste struktuuris ja korralduses. See kõik tõi kaasa vajaduse arengukava kõik peatükid ümber vaadata. Arengukava on vaja üldjoontes ette näha selliseks ajavahemikuks, milliseks on vallal kohustusi. Arengukava ülevaatamine toimub igal aastal.
6. Arengukava aastani 2020 on käesolev dokument ja sisaldab konkreetseid vajadusi, eesmärke ja tegevusi eesmärkide saavutamiseks.

Käesoleva arengukava koostamisel on kasutatud trükist “Arengukaval põhinev kohaliku omavalitsuse arendustegevus” 2007.
Käesolevasse arengukavasse on teinud ettepanekuid Kaie Merila, Astrid Koplimäe, Tiina Tubli, Margit Pärna, Eha Kivi, Rita Kangur, Õnne Merdikes, Maie Kuusemets, Maire Roht, Piret Maiberg, Ene Kangur, Tarmo Rahuoja, Liis Pärna, Evelin Rikker, volikogu komisjonid.

2. ÜLDVALDKONNAD

2.1. Ajaloolised ja geograafilised tingimused

2.1.1. Üldiseloomustus

Raikküla valla pindala on 224,2 ruutkilomeetrit ja vald asub Raplamaa keskosas Eestimaa südames. Kui Rapla linn, Märjamaa ja Järvakandi alev ühendada mõttelise joonega, siis enamuse moodustunud kolmnurgast hõlmab Raikküla vald. Raplamaa geomeetriline keskpunkt asub Lipa ja Tamme küla vahel (Joonis 1).

Oma praegustes piirides on Raikküla vald suhteliselt noor haldusüksus. Et paremini mõista Raikküla valla piiride kujunemist ja sellest tulenevaid probleeme, heidame põgusa pilgu vaadeldava ala haldusjaotuse ajaloole.

Eestimaa 1816. a ja Liivimaa 1819. a talurahvaseaduse alusel moodustati mõisate kaupa talurahvakogukonnad – vallad. Pärast nende ühendamist (peamiselt 1891-1893) jäi Eestimaal rohkem kui 1000 vallast alles vähem kui 400.

Raikküla valla praegune territoorium hõlmab Harjumaal Rapla kihelkonnas asunud Kabala ja Raikküla valda ja Järvakandi valla põhjaosa (10 km²) ning lisaks veel Läänemaalt Märjamaa vallast Kõrvetaguse, Pühatu ja Riidaku külad.

1939. a toimunud haldusreformi käigus liideti Kabala ja Raikküla ühtseks vallaks ning Riidaku ja Pühatu küla läksid Märjamaa valla koosseisu. Jalase ja Koikse küla toodi üle Raikküla valda Rapla vallast.

1950. a maakonnad likvideeriti ja moodustati 39 rajooni. Praeguse valla territoorium jäi põhiosas Rapla rajooni, vaid eelpoolnimetatud 3 Läänemaa küla - Kõrvetaguse, Riidaku ja Pühatu - jäid Märjamaa rajooni. Lõplikult kujunes vald oma tänapäevastes piirides välja 1962. aastal, kui Märjamaa rajooni likvideerimisega Riidaku, Pühatu ja Kõrvetaguse külad liideti tolleaegse Raikküla k/n külge. Samas liideti ka Järvakandi valla põhjaosa.

Kolhooside järk-järgulise kasvamisega tekkis 1948-1970 praeguse Raikküla valla territooriumile 3 majandit, mille keskused paiknesid Tamme, Raikküla ja Purku külas.

11. aprillil 1991. aastal sai Raikküla külanõukogust Raikküla vald ning säilisid külanõukogu-aegsed piirid.

Valla piir asub Tallinnast ca 60 km, maakonna keskusest Raplast, Märjamaa ja Järvakandi alevist igalt poolt ca 4 km kaugusel. Raikküla vald piirneb Rapla, Kehtna ja Märjamaa vallaga. Raikküla valda läbivad riigi tugimaantee nr. 28 “Rapla-Märjamaa” ning nr. 27 “Rapla-Järvakandi-Kergu”.

Raikküla vallas on välja kujunenud kolm piirkonda:
Kabala piirkond keskusega Tamme külas;
Raikküla piirkond keskusega Raikküla külas;
Purku piirkond keskusega Purku külas.

Valla kolme piirkonna keskuste kaugused naabervaldade keskustest on toodud tabelis 1. Vallamaja asub Tamme külas. Keskuste paiknemine, teedevõrk, elanike liikumisharjumused ning lähedalasuvad Märjamaa ja Rapla ei ole soodustanud ühtse Raikküla vallakeskuse väljaarendamist, mis oleks liitnud valla tugevaks tervikuks.

Tulenevalt üldisest tööjõu liikumisest suurematesse keskustesse, ning aktiivsema majanduselu koondumisest transiidikoridoride äärde, ei ole Raikküla vallas tema asendi tõttu erilisi eeldusi senise elulaadi muutmiseks (nt mõne piirkonna jõuline areng).

Kaugused km-s naabervaldade keskustest

Tabel 1

	Rapla linn	Märjamaa alev	Järvakandi alev
Purku	17	33	12
Raikküla	9	29	19

Tamme	14	19	21

Elu Raikküla vallas muudab kvaliteetseks ja teatud gruppidele atraktiivseks just siinne puhas looduskeskkond ning hõredast asustusest tulenev privaatsus. Raikküla valla asustustihedus on 7,7 inimest ruutkilomeetrile, mis on väiksem kui maakonna keskmine - 12,3 inimest ruutkilomeetrile. (Maakonna maavaldade keskmine tihedus on 7,9 inimest ruutkilomeetrile.)

Joonis 1 Asukoha kaart

2.1.2. Rahvastik

Raikküla vallas elab ligikaudu 1700 inimest. Rahvastikust annavad ülevaate joonised 2 – 5 ning tabelid 2 - 4.

Tabelis 2 on välja toodud erinevate elanikkonna gruppide osatähtsuse muutus valla elanikkonnas. Kuue aasta jooksul 2003-2009 on vähenenud meeste osakaal elanike hulgas. Viimase 2 aastaga on meeste osatähtsus tööealiste ja pensionäride hulgas tõusnud. Vallas on meeste arv 2 võrra suurem kui naiste arv.

Elanikkonna koosseis seisuga 01.07.2003, 01.09.2006, 01.01.2009 ja 01.01.2011

Tabel 2

	Vanuserühmad			Elanikke kokku	% elanik-konnast	Keskmine vanus aastates
	0-15 a	16-62 a	alates 63 a			
Mehed						
01.07.2003	196	602	122	920	49%	34
01.09.2006	139	624	126	889	49%	
01.01.2009	144	569	115	828	48%	36,7
01.01.2011	126	593	124	843	50,05%	
Naised						
01.07.2003	195	498	250	943	51%	39,7
01.09.2006	157	551	210	918	51%	
01.01.2009	139	532	218	889	52%	42,3
01.01.2011	116	519	206	841	49,94%	
Elanikkond kokku						
01.07.2003	391	1100	372	1863		36,9
01.09.2006	296	1175	336	1807		
01.01.2009	283	1101	333	1717		39,6
01.01.2011	242	1112	330	1684		
% elanikkonnast						
01.07.2003	21%	59%	20%			
01.09.2006	16%	65%	19%			
01.01.2009	17%	64%	19%			
01.01.2011	14%	66%	20%			

Elanikkonna keskmine vanus on suurenenud 6 aastaga 2,7 aastat.
Valla rahvuslik koosseis on 6 aastaga 2000. aastast kuni 2006. aastani muutunud – eestlaste osakaal on vähenenud ja venelaste osakaal suurenenud. Valda asus elama rohkem erinevatest rahvustest inimesi. Järgmiste aastate jooksul - 2006. aastast kuni 2010. aastani - ei ole rahvuslik koosseis oluliselt muutunud (tabel 3).

Rahvuslik koosseis seisuga 13.07.2000, 01.09.2006, 12.04.2010, 01.04.2011

Tabel 3

Seisuga	13.07.2000		1.09.2006		01.04.2011	
Rahvus	Arv	%	Arv	%	Arv	%
Eestlased	1818	95,80%	1714	94,80%	1442	94,93%
Venelased	44	2,30%	55	3,00%	42	2,76%
Soomlased	16	0,80%	16	0,89%	13	0,86%
Ukrainlased	7	0,40%	7	0,39%	4	0,26%
Grusiinlased	3	0,20%	3	0,17%	2	0,13%
Armeenlased	2	0,10%	1	0,06%	1	0,07%

Leedulased	2	0,10%	2	0,10%	2	0,13%
Valgevenelased	2	0,10%	3	0,17%	3	0,20%
Rootslased					1	0,07%
Lätlased	1	0,10%	1	0,06%		
Moldaavlased	1	0,10%	1	0,06%	1	0,07%
Sakslased	1	0,10%	1	0,06%	4	0,26%
Poolakad			1	0,06%	2	0,13%
Portugallased			1	0,06%	1	0,07%
Vietnamlased			1	0,06%		
Inglased					1	0,07%
KOKKU	1897	100%	1807	100%	1519	100%
Andmed puuduvad					142	

Joonised 2-5 annavad ülevaate elanike arvu muutusest, soolis vanuselisest koosseisust, loomulikust iibest ja migratsioonist. Elanike arv vallas on jätkuvalt vähenenud (joonis 2) Loomulik iive (sündivuse ja suremuse vahe) oli positiivne aastatel 1986 - 1990. Alates 1993. aastast on suremus olnud sündivusest suurem. Kuid 2009. aastal oli sünde 3 võrra rohkem (joonis 4). Sisse- kui ka väljarände kõverat jälgides (joonis 5) on näha, et aastatel 2008 - 2009 on olnud väljaränne suurem kui sisseränne. 1995. ja 1997. aastal oli vallast väljaränne tunduvalt suurem kui sisseränne. 2009. aastal läks vallast välja 34 inimest rohkem kui sisse tuli. Alates 2000. aastast kuni 2010. aastani on elanike arv vähenenud 216 inimese võrra. Loomuliku iibe tulemusena on vähenemine 89 inimese võrra (kesmiselt aastas 8 inimest) aga väljarände tulemusena 127 inimese võrra (keskmiselt aastas 11 inimest).

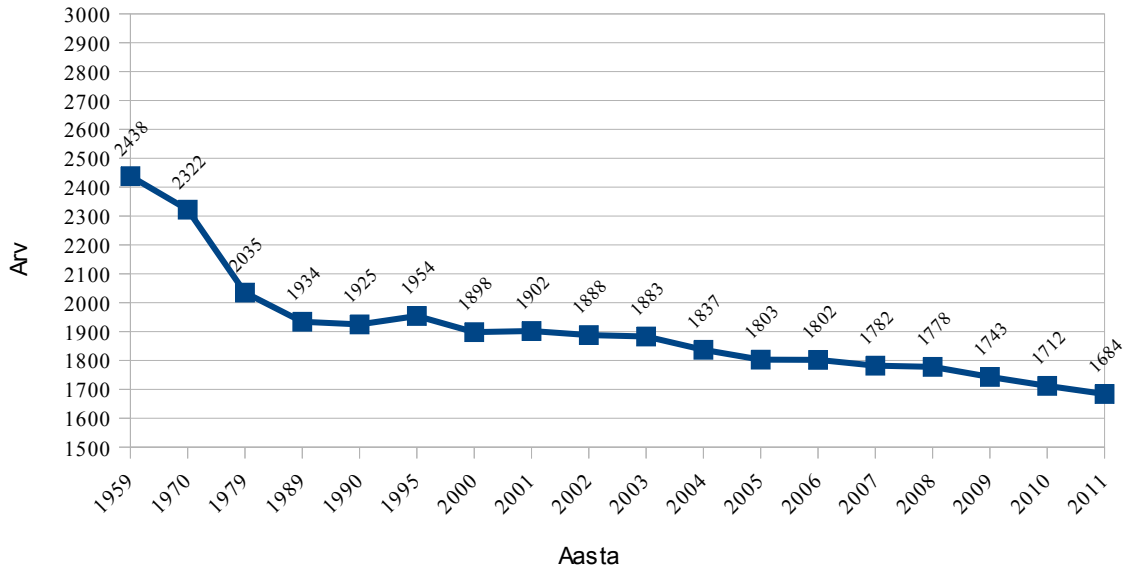

Joonis 2. Elanike arv vallas seisuga 01.jaanuar

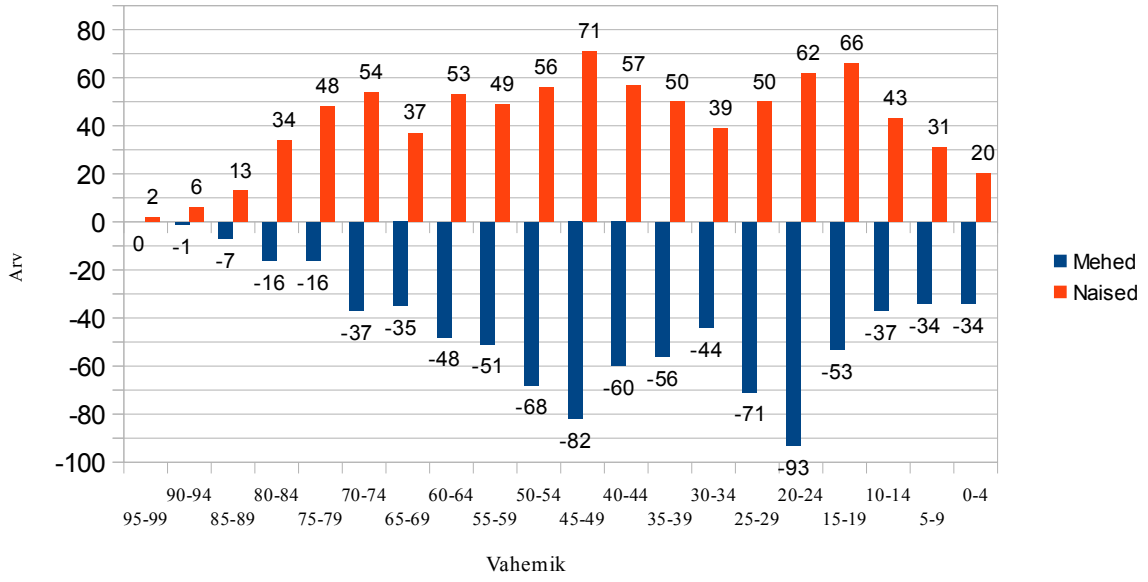

Joonis 3. Elanikkonna soolis-vanuseline koosseis seisuga 01.01.2011

Joonis 3 toob välja seose erinevate vanusegruppide vahel. Kõige rohkem inimesi on vanusegruppides 15-25 ja 40-54 eluaastat. Kõige rohkem on 2011. aastal vallas 20-24 aastaseid mehi, samas naisi selles vanuses on tunduvalt vähem.

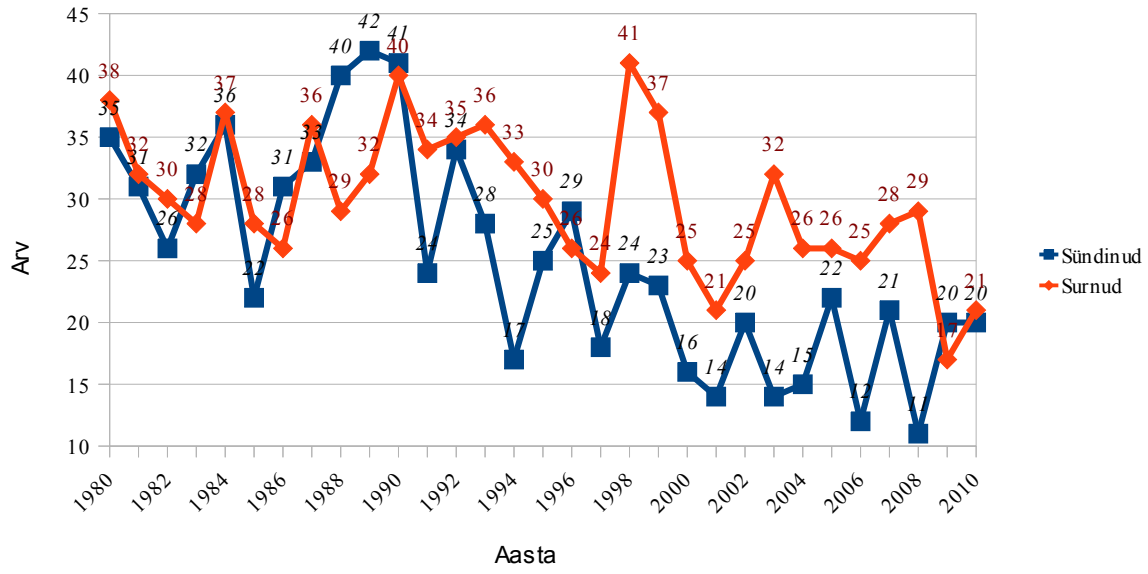

Joonis 4 Loomulik iive aastatel 1980 – 2010

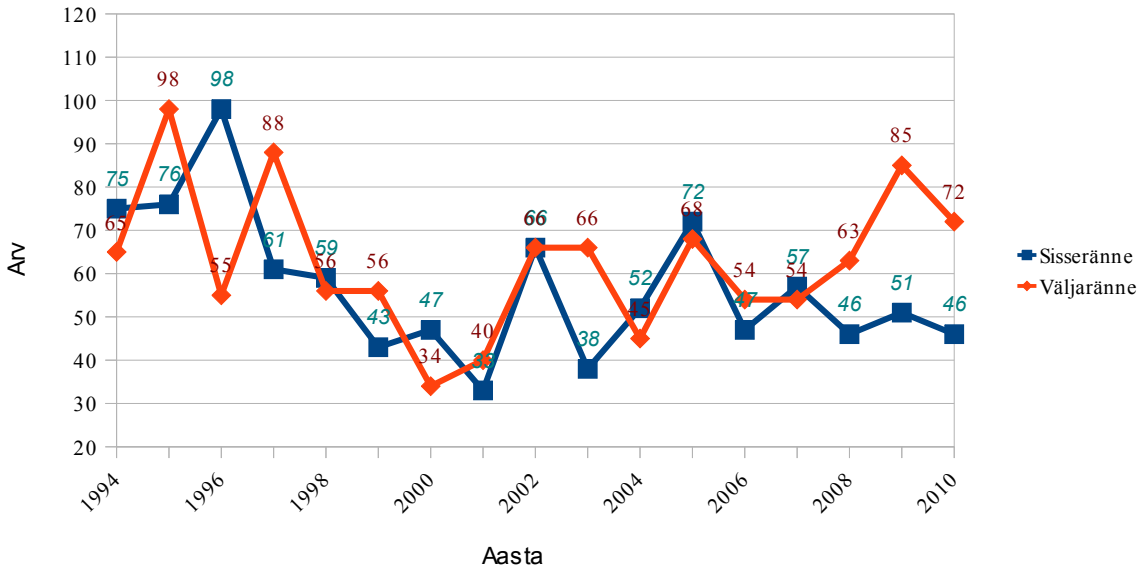

Joonis 5 Migratsioon aastatel 1994 – 2010

Raikküla vallas on 22 küla, neist suuremad on Tamme, Raikküla, Purku ja Lipa neis on üle 100 elaniku. Teised külad on alla 100 elanikuga, nendest alla 50 elanikuga on 12 küla (tabel 4).

Elanikkond on paikne, mille alusel võib väita, et selles piirkonnas tahetakse elada, on olemas baas ja vajadus elamisväärse elukeskkonna arendamiseks. Raikküla vallas on koostatud küla arengukava Jalase küla ja Raikküla küla kohta, mis on üldjoontes kooskõlas valla arengukavaga. Koostamisel on veel külade arengukavasid. Arengukavade koostamise eestvedajateks saavad olla küla aktiivsed inimesed. Arengukava võib koostada ka külade, millistel on sarnased soovid ja eesmärgid, grupi kohta.

Elanikkond külade lõikes

Tabel 4

Küla	Majapidamiste arv 01.01 2000	Kohalolevate elanike arv 01.01.2000	Kohalolevate elanike arv 01.01.2003	Kohalolevate elanike arv 01.01.2006	Kohalolevate elanike arv 01.01.2011
Jalase	19	39	43	45	44
Kaigepere	29	77	60	50	42
Keo	29	60	61	60	65
Koikse	27	61	65	57	54
Kõrvetaguse	17	37	39	33	26
Lipa	53	122	125	119	102
Lipametsa	12	31	28	26	28
Loe	7	17	15	11	21
Lõpemetsa	25	88	94	85	74
Metsküla	4	10	12	11	14
Nõmmemetsa	18	57	52	50	39
Nõmmküla	17	23	14	16	19
Purku	72	208	208	205	192
Põlma	19	49	53	58	49
Pühatu	8	17	21	25	24

Raela	29	75	71	73	89
Raikküla	138	337	340	309	287
Riidaku	23	45	40	36	30
Tamme	142	379	372	370	336
Ummaru	22	56	53	56	54
Vahakõnnu	19	36	38	35	39
Valli	31	74	79	72	54
KOKKU	760	1898	1883	1802	1682

2.1.3. Loodus

Pinnakate ja aluspõhi

E. Varepi Eesti maastikulise skeemi järgi kuulub Raikküla valla territooriumi põhiosa Põhja-Eesti lavamaale ja lõunaosa Kõrvemaale. Läänest piirab valda Lääne-Eesti madalik. Valdavaks pinnamoeks on kergelt lainjad tasandikud. Raikküla valla territooriumi läbib Raikküla lade, mis paljandub Orgita paemurruna ning Pakamäe rannaastanguna. Lade ise koosneb avamusalal peen- ja peitkristallilisest lubjakivist, dolomiitidest ja domeriitidest.

Mullastik

A. Lillemaa ja R. Kase koostatud Eesti mullastiku valdkondade kaardi alusel kuulub Raikküla valla territooriumi valdav osa tüüpiliste kamar-karbonaatmuldade valdkonda. Mullalõimiselt domineerivad liiv-savimullad ja rähksed liiv-savimullad. Valla lõunaosas on valdavaks soostunud leet- ja soostunud kamarmuldade kooslused. Nimetatud mullatüüpe silmas pidades võib valla põllumaade eeldusi heintaimede ja kartulikasvatuseks lugeda heaks ning teraviljakasvatuseks rahuldavaks.

Maavarad

Valla territooriumil paiknevad maavarad (kruus, paas, liiv, turvas) kuuluvad kohaliku tähtsusega ressursside hulka.

Lubjakivi ja dolomiidi varem uuritud varud:
Lipa C2 kategooria varud 43 000 m³
P1 kategooria varud 322 600 m³
Jalase P1 kategooria varud 132 300 m³
Raikküla - Lipametsa piirkonnas
P1 kategooria varud 120 000 m³

Lubja maardla asub Lipametsa külas ja on töötav kaevandus praegu poolel maaalal. Varu on 760 tuhat m³ ülevalpool põhjavee kihte.
Allpool põhjavee kihte on 736 +358 tuhat m³ lubjakivi varu.

Kruusa-liiva varud:
Orni karjäär 67 000 m³
Jalase karjäär 20 000 m³

Turvas
Lepiku, Pühatu, Purku ja Jalase väetisturba sood, mille varud on senini uurimata.

Põhja- ja pinnaveed

Raikküla valla hüdrograafilise võrgu moodustavad Väinamere - Riia lahe vesikonda kuuluvad Konovere ehk Vigala jõgi koos temasse suubuvate Kodila jõe ja Kabala, Raikküla ning Ahtama peakraavidega ja Velise jõgi.
Hinnates valla varustatust veeressurssidega võib öelda, et vee hulga poolest on vald veega piisavalt varustatud.
Raikküla valla territoorium kuulub õhukese pinnakatte ja karsti laialdase leviku tõttu looduslikult kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega alade hulka.

Metsad
Raikküla vald tervikuna on keskmise metsasusega piirkond. Valla üldpinnast – 22 420 ha - on metsamaad 10888,0 ha, mis teeb 48,6 %.
Metskondade kasutuses 3410,4 ha
Erametsad 5775,6 ha
Kasutusse andmata metsamaa 1702 ha
Raikküla valla metsade juurdekasv seoses muldade madalama viljakusega on suhteliselt aeglasem. Samas on suundumus metsamaa pindala suurenemisele haritava maa arvelt.

Looduskaitseobjektid
Raikküla vallas on looduskaitse all (tabel 5) 1 looduskaitseala, 2 maastikukaitseala, 1 park, 3 hoiuala, 22 kaitstavat looduse üksikobjekti, millest 1 on rändrahn, 10 üksikpuud, 11 põlisuude gruppi/puudesalu.

Looduskaitseobjektid Raikküla vallas

Tabel 5

Nimetus	**Asukoht***
Aru kasesalu	Kaigepere küla
Hundilundi hoiuala	Nõmmküla küla
Iietse künnapuu	Jalase küla
Jaaneri kasesalu	Raela küla
Jaaneri pärnad (Kolm õde)	Raela küla
Jalase maastikukaitseala	Jalase küla, Koikse küla, Kõrvetaguse küla, Riidaku küla
Jänusmäe tamm (Uuepardi tamm)	Raikküla küla
Kabala tamm	Tamme küla
Kalmu tammesalu	Kaigepere küla
Kensapa metsõunapuud 2tk	Keo küla
Kensapa tamm- ja kased 5 tk (Kensapa põlispuude grupp)	Keo küla
Kuusiku hoiuala	Tamme küla, Lõpemetsa küla, Nõmmküla küla, Raikküla küla
Kõnnu tammed	Keo küla
Mailukse tamm	Vahakõnnu küla
Mardi tamm	Metsküla küla
Metsküla kadakas (Lokuta kadakas)	Metsküla küla
Oosi männid	Koikse küla
Peetri mägimännid	Raikküla küla
Purku kooli park koos männikuga	Purku küla
Põlendiku pärnad	Raela küla
Raikküla Pakamäe maastikukaitseala (varem	Raikküla küla

Paka mägi, Raikküla vanad rannamoodustised)	
Raikküla- Paka hoiuala	Raela küla, Raikküla küla
Ranga kadakas	Lipa küla
Saariste tamm	Raela küla
Serbia tamm	Valli küla
Silla tammed	Lipametsa küla
Tõrasoo looduskaitseala	Metsküla küla, Vahakõnnu küla, Valli küla
Vaharu rändrahn	Vahakõnnu küla
Valge mänd	Valli küla

* kaitse- ja hoiualade puhul on loetletud külad, mis jäävad Raikküla valla territooriumile. Lisaks loetletud objektidele on ka hulk kinnitatud kaitse-eeskirjaga väljaspool kaitsealasid asuvaid püsielupaikasid (kaitsealuste liikide kaitseks). Infot looduskaitse ja natuuraalade kohta saab Maa-ameti kaardiserverist http://geoportaal.maaamet.ee/est/Kaardiserver-p2.html.

Maakasutus

Kokku	22420 ha
sh	
haritav maa	6735 ha
looduslik rohumaa	1462 ha
metsamaa	10 888 ha
muu maa	3089 ha
asulamaa	246 ha

31.03.2010. a seisuga oli riigi maakatastris registreeritud 1 898 katastriüksust pindalaga 18 866,0 ha, mis moodustab 84,1% omavalitsuse maafondist 22 420,0 ha. Sellest 2010. aastal registreeriti 18 katastriüksust pindalaga 146,5 ha (so 0,8% registreeritud maast).

Registreeritud maa jaotub:
seisuga 31.03.2010.

Tabel 6

	Pindala	% kogu maakatastris registreeritud maast
Tagastatav maa	10 078,7 ha	53,40%
Ostueesõigusega erastatav maa	3037,4	16,10%
Enampakkumisega erastatav maa	81,6 ha	0,40%
Vaba põllumajandusmaa erastamine	803,7 ha	4,30%
Vaba metsamaa erastamine	643,3 ha,	3,40%
Munitsipaalmaa	5,9 ha,	0,00%
Riigimaa	4 215,4 ha,	22,30%
KOKKU	18866 ha	

2.2. Ettevõtlus, tööhõive ja muinsuskaitse

2.2.1 Ülevaade

Vaadates ettevõtluse mõju läbi tööhõive, saame konstateerida, et Raikküla vallas tegutsevates ettevõtetes on umbes 300 töökohta. Tööga on hõivatud ametlikult umbes 70% tööealisest elanikkonnast. Tööpuudus Raikküla vallas 2009. aasta lõpu seisuga on statistiliselt 8 %.
Varasematel aegadel on Raikküla valla suurimaks tootmisharuks olnud põllumajanduslik suurtootmine, siis täna on maa kui tootmisvahend võetud kasutusele mitmetes erinevates ettevõtluse vormides. Suurtootmisega s.o. traditsioonilise põllumajandusega on kaetud enamus Raikküla ja Purku piirkonda. Traditsioonilise põllumajandustootmisega tegeleb OÜ Raikküla Farmer koos tütarfirmadega, kes on oma tegevust laiendanud üle kogu valla (maakasutus osas) ja ka väljaspool Raikküla valda (Märjamaa valda Valgu külla). Purku piirkonnas tegutseb Järvakandi Farmer OÜ ja mõned üksikud FIE-d. Kabala piirkond on väiketalunike piirkond, töötavad FIE-d.
Kokku on Raikküla vallast äriregistris registreeritud 73 FIE-t ja 83 äriettevõtet. Reaalseid tööandjaid on üle 30 ettevõtte. FIE-de hulgas on üle poole, kelle tegevusalaks on põllumajandus. Muudest tegevusaladest on esindatud:

* puidutooted ja metsamajandus
* jae- ja hulgimüük ning muu kaubandus
* teadus- ja arendustegevus, koolitus ja tõlketeenused
* saunad, solaariumid
* juriidilised toimingud, raamatupidamine, arvutihooldus
* mootorsõidukid ja kaubaveod
* veterinaaria
* pottsepatööd

Äriettevõtete hulgas on enamuses osaühingud, 3 aktsiaseltsi ja üks piiratud vastutusega tulundusühistu- see tegeleb veterinaariaga.
Põllumajandusega tegeleb neist ainult 8 ettevõtet. Ülejäänud tegelevad väga mitmete tegevusaladega nagu:

* ehitus, kinnisvara ja projekteerimine
* puit ja ehitusmaterjalid
* teedeehitus
* vesi kanal ja kütteseadmed
* mööbel
* metsamajandus
* kaevandamine ja dolomiit
* puhkemajandus ja vaba aeg
* mootorsõidukid ja kaubaveod
* nahatöötlemine
* finants, juriidika, raamatupidamine, investeerimine, äritegevuse toetamine
* kaubandus
* muusikaline loometegevus
* reisikorraldus
* muu teimimine ja analüüs

Seisuga 11. aprill 2011 on registreeritud Raikküla vallas 19 MTÜ-d ja 13 KÜ-t
Need on andmed Raikküla vallas registreeritud ettevõtete kohta, kuid nad kõik ei tegutse valla territooriumil.
Eesti on üks paremini põllumajandusmaaga varustatud riike Euroopas, kuid üldises plaanis ei suurene põllumajanduslik tootmine vallas.

Kohaliku omavalitsuse roll investeeringu realiseerimise ja kinnisvara väärtusahela kujunemise protsessis seisneb järgmises. Kohalik omavalitsus omab informatsiooni ja arengukavasid ning väljastab lubasid ja kooskõlastusi. Kohalikust omavalitsusest sõltub planeerimise kiirus, millest omakorda sõltub investeeringu teostatavus ja tootlus.

Infrastruktuuri arendamine on tööstuse arengule aluse loomine, uute ettevõtete moodustamise võimalus, millega kaasneb ka uute töökohtade loomine. Oluline on, et piirkonnas oleks võimalikult palju ettevõtteid, need võivad olla küll väiksemad. Monofunktsionaalsus on ohtlik kohalikule elule. Ettevõtjate abistamiseks on loodud SA Raplamaa Arengu- ja Ettevõtluskeskus. Töötukassast on võimalik töötul taotleda firma loomiseks stardiraha äriplaani alusel. EAS -st on võimalik taotleda toetust ettevõtte alustamiseks.
Omaalgatusliku ja ühistegevuse arendamiseks on loodud MTÜ Raplamaa Partnerluskogu, mis ühendab äriettevõtted, MTÜ-d ja KOV. Ühingu eesmärk on Raplamaa kohaliku elu arendamine, maaelu ja külade säilitamisele, taaselustamisele ja säästvale arengule kaasaaitamine, sealhulgas kohaliku ettevõtluse, teeninduse, turisminduse ja tööhõive eelduste arendamine ning tegevuspiirkonna elanike heaolu suurendamine. Kohaliku initsiatiivi toetamine, maapiirkondade elu edendamine läbi kohaliku tasandi koostöö. Üheskoos defineeritakse oma piirkonna vajadused. Selline tegevus võimaldab uute töökohtade loomist, täiendavaid sissetulekuid ja üldist majandusliku aktiivsuse kasvu antud piirkonnas. Väärtustatakse kohalikke tooteid ja aidatakse väikeettevõtluse toodangul turule pääseda. Loodus- ja kultuuriressursside parem ärakasutamine.
Alates aastast 2009 on loodud mitmeid MTÜ-sid, mis näitab inimeste suurenenud aktiivsust ja teotahet. Enamik neist on loodud kindla piirkonna arendamise eesmärgil või teatud tegevussuuna arendamiseks vallas. Aktiivselt taotletakse vahendeid tegevusteks. Valminud ja valmimisel on ka mõned külade arengukavad, mis aitavad kaasa valla arengukava koostamisele. Läbi MTÜ-de tekkimine külades loob võimalused ka külavanemate ja külaaktiivi kujunemiseks.

2.2.2 Puhkemajandus, turism

Raikküla valla eeldused puhkemajanduse ja turismi arendamiseks:

- Head looduslikud jm tingimused, ajalugu, kultuuripärand, ainulaadsed mõisad, tuntud nimed ja muud huviväärsused (Jalase küla, Uku Masingu kodutalu, Pakamägi, Kabala Villaveski, Kabala vesiveski ja tamm, Gildemann, Põlma tuulik, Järvakandi mõisa varemed, kabel ja jääkelder jm).
- Hea looduskeskkonna ülevaade, pärandkultuur, Natura 2000 võrgustik
- Tallinna, Via Baltika ja Rapla lähedus.
- Ühendusteed (Rapla – Märjamaa, Rapla – Järvakandi – Kergu, Päärdu – Velise – Valgu – Lipa).
- puhkemaja (Tõnumäe).
- Mitmed aktiivse puhkusega tegelevad ettevõtted- ratsamatkad, Vigala jõgi (veematkad, parvematkad, puhkekohad jõe ääres).
- On võimalik ära kasutada kohalike elanike teenuseid ja innustada neid oma teenuseid pakkuma.
- Võimalik haarata laia sihtrühma kliente.
- Tegutsevad aktiivsed turismiettevõtjad, oma ala entusiastid
- Mitmesugused atraktiivsed tegevused aktiivse puhkuse alal
- Pärandkultuuri objektide eksponeerimine
- Giiditeenuse arendamine

Populaarsust on võitnud erineva raskusastmega rabamatkad. Rapla maakonna ökoturismi aktivistide poolt on välja töötatud 7 huvitavat matkarada tutvustamaks maakonna looduse eripära, nendest üks asub Raikküla vallas, s.o. Jalase küla. Jalase küla ja ka teisi külasid peaks põhjalikumalt tutvustama valla kodulehel. Samuti peab koostama uue infotahvli vana asemele ja paigutama uusi, mis sisaldaks peale asukohainfo ka teavet sealse looduse ja kultuurimälestiste kohta. Võimalikult palju informatsiooni on vaja tuua liikumisteede äärde. Kuna Raikküla vallas asub palju nii maailma kui ka Eesti mastaabis harvaesinevaid loometsi, siis tuleb loodusturismi arendamisel sellele väärtusele rohkem tähelepanu pöörata. On suurenenud ka jalgratturitest puhkajate hulk – seetõttu on välja pakutud erinevaid jalgrattamarsruute näiteks Kehtna – Põlma – Raikküla – Rapla.
Võimalikud puhkemajandusega seotud tegevused on käsitöö, kalakasvatus ja -püük, ratsutamine, süstamatkad ja vesijalgrataste laenutus. Omamoodi vaatamisväärsus on dolomiiditööstus.
Maakonnas tegutseb turismiettevõtjate klubi. Vaja on asjast huvitatud inimesi kokku võtta ning ideid edasi arendada.
PROBLEEMID:

- Vallas puuduvad toitlustusettevõtted
- Majutuskohti on vähe, eriti suure hulga turistide vastu võtmiseks ning olemasolevate juures on vähe aktiivse puhkuse võimalusi ja vastupidi.
- Puuduvad igamehe peatus- ja lõkkekohad.
- Turist ei jää valda rohkem kui üheks päevaks
- Puuduvad kasvõi ühepäevased suurürituste, tegevuste kohad, platsid
- Inimesed ei hinda oma tööd
- Inimeste huvi on leige, kohapealsete tegevuste vastu
- Koostöö turismiettevõtjate vahel on nõrk
- Kõigis piirkondades ei ole aktiivset turismialast edendamist
- Halvad teeolud
- Puudub veekogu
- Paljud vaatamisväärsused ja objektid on korda tegemata, osadele ei pääse ligi
- Sihtrühm on siiani üsna ühekülgne
- Noorte väljavool vallast
- Vähene reklaam, info ei liigu
- Külaliikumisi vähe
- Potentsiaalseid giide on vähe
- Vähene tuntus, ei seostu millegagi
- Ettevõtjad ei ole tuttavad rahastusvõimalustega
- Passiivne suhtumine arengutesse
- Hooaeg on lühikene
- Heakord mõnes külas halb

Võimalused:

- Turism toob vallale tuntust ja ettevõtjatele populaarsust
- Tekib juurde töökohti
- Head spetsialistid, keda – võiks ja saaks rakendada
- Rohkem koolitusi, külastusi teistesse piirkondadesse, omavaheline suhtlemine ettevõtjatega
- Kaasata valla äärealasid
- Matkaradade, seikluspargi või -raja arenamine.
- Jahiturism

- Vigala jõe äärne ala Tamme külas muuta promenaadiks, ehitada välja puhkekohad.
- Kabala mõisa park muuta puhkealaks.
- Valla ilusam väljanägemine, valla maine parandamine
- Lastele rohkem tegevusi, laagreid
- Koostada erinevaid pakette turismiettevõtjatega (siduda viited valla kodulehega)
- Koostööd tihendades leiaks turistile kindlasti täispaketi kokku
- Kabala ja Raikküla mõisad ise ja ümbrus on võimalik muuta vaatamisväärsuseks ja mõnusaks puhkekohaks
- Käsitöö edendamine, et oleks pakkuda turistile meeneid
- Toetusvõimaluste leidmine
- Purku ja Lipa koolimajale kasutuse leidmine

2.2.3 Metsamajandus

Üldine eesmärk on aidata kaasa metsade majanduslike, ökoloogiliste ja sotsiaalsete väärtuste ja funktsioonide säilitamisele ja arendamisele ning töökohtade säilimisele.
Metsa uuenemise tsükkel on metsade säilimise seisukohalt väga tähtis. Mets uueneb olenevalt kasvukoha tüübist 50 kuni 100 aasta jooksul.
Raikküla valla territooriumil tänase seisuga tegeleb metsade majandamisega Riigimetsa Majandamise Keskuse Raplamaa metskond. Raplamaa metskond jaguneb omakorda metsandikeks, millest Raikküla vallas saavad kokku kolme metsandiku haldusalad- Kõnnu, Märjamaa ja Mahtra. samuti tegelevad metsa majandamisega mitmed kinnisvara firmad, talupidajad ja üksikisikud.
Metsade paremaks majandamiseks on loodud Raikküla metsaühing ja maaparandusühistud, millesse kuuluvad metsaomanikud.
Raikküla valla metsad pole eriti head majandusmetsad, vabariigi kehvemad (loometsad ehk nõmmemetsad ehk paepealsed metsad).
Tulundusmetsade tootmispotentsiaali kahandab ka soostumine kuivendussüsteemide amortiseerumise tõttu. Rajatud kuivendussüsteemide korrashoid on oluline metsamajanduslik tegevus soostumise mõju leevendamiseks. Metsamajanduslike tegevuste edendamiseks on vaja parandada teavitus- ja nõustamismeetmeid ning suurendada toetusi pikaajalise mõjuga investeeringute tegemiseks.

2.2.4 Muinsuskaitse

Raikküla vald on rikas nii vaimse kui esemelise kultuuri poolest.
Tähtsamad muinsuskaitse objektid on Uku Masingu kodukoht - Einu talu, Koikse raudteejaam, Raikküla ja Kabala mõisakompleks, Raikküla (Lipa külas) ja Järvakandi (Purku külas) ministeeriumikooli hooned, Jalase külakooli hoone, Järvakandi tuuleveski, linnusekohad Lipal ja Raikkülas, Lipa ja Raela külakalmistu (tabel 7).
Raikküla mõisahoonete kompleksi arendamine raamatumõisana ja võimaliku muuseumina tulevikus on suur väljakutse.
Põlma tuulik (Järvakandi tuuleveski) oli kasutusel atraktiivse söögikohana. Loodetavasti leiab tuulik tulevikus taas kasutamist puhke ja turismi eesmärgil.
Kabala mõisa peahoones asuvad Raikküla Vallavalitsus ning Kabala raamatukogu.

Muinsuskaitse all olevad objektid
Raikküla vallas

Tabel 7

Küla	Objekt	Arv	Aeg
Ajaloomälestised alates 1997.a.			
Jalase	Jalase külakooli hoone		
Lipa	Raikküla ministeeriumikooli hoone		
	Uku Masingu kodukoht Einu talu		
Raikküla	Raikküla mõisa kalmistu		
Purku	Järvakandi ministeeriumikooli hoone		On ka arhitektuurimälestis
Arheoloogiamälestised alates 1997.a.			
Jalase	Asulakoht		I a-tuh. algus - II a-tuh
	Asulakoht ja muistsed põllud	6	I a-tuh. algus - II a-tuh
	Hiiemets		
	Kivikalme	4	I a-tuh - II a-tuh I pool; 1. - 4 saj.; 15.-18. Saj
	Kultusekivi	6	I a-tuh e. Kr
	Kultusekivi "Linnupesadega kivi"		I a-tuh e. Kr
	Liukivi		
	Ohvriallikas		II a-tuh
	Vana sepa töökoht		II a-tuh
Lipa	Kalmistu		14.-17.saj
	Linnus		I a.tuh. II pool - II a-tuh algus
Raela	Kalmistu "Kalmumägi"		13. - 16/17.saj
	Ohverdamiskoht "Hiiemägi"		II a-tuh
Raikküla	Linnus		II a-tuh algus
Tamme	Kivikalme	7	I a-tuh II pool e.Kr
	Muistsed põllud		
Arhitektuurimälestised alates 1998.a.			
Koikse	Koikse raudteejaama hoone		
Põlma	Järvakandi tuuleveski		
Purku	Järvakandi koolihoone		On ka ajaloomälestis
Raikküla	Raikküla mõisa peahoone		
	Raikküla mõisa park ja allee		
	Raikküla mõisa valitsejamaja		
	Raikküla mõisa ait-kuivati		
	Raikküla mõisa tall		
	Raikküla mõisa küün-tõllakuur		
	Raikküla mõisa jääkelder		
	Raikküla mõisa sepikoda		
Tamme	Kabala mõisa peahoone		
	Kabala mõisa park		
	Kabala mõisa piirdemüürid		
	Kabala mõisa ait-kuivati		
	Kabala mõisa kelder		
	Kabala mõisa meierei		
	Kabala mõisa karjalaut		
	Kabala mõisa kaev		
	Kabala mõisa vesiveski		
	Kabala mõisa vesiveski tamm		

Kaaluda tuleb Purku koolimaja pargis ning Lipa koolimaja juures asuvate ausammaste muinsuskaitse alla võtmist. Raikküla Vallavalitsus tegi 2005. aasta lõpus Muinsuskaitseametile ettepaneku võtta kaitse alla Järvakandi mõisa peahoone varemed, kabel ja jääkelder. Ehitised vajavad kindlasti kaitset ja tutvustamist laiemale üldsusele. Kabel on väga hästi säilinud ja vajab kiiremas korras katuse uuendamist.

Probleemid

- Muinsuskaitseobjektide lagunemine, ranged muinsuskaitselised piirangud kaitsealuste hoonete kasutamisel, majanduslikest raskustest tulenevalt kohalike ettevõtjate soovimatus hooneid restaureerida ning halva seisukorra tõttu teiste investorite huvipuudus.
- Muinsuskaitse- ja kultuuriobjektid on osaliselt viitadega tähistamata ja kaardistamata.
- Muinsuskaitselise investeeringu kõrge hind.

2.2.5 Arengustrateegia ettevõtluse alal

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja/ maksumus**
Soodustada ettevõtluse arengut.	Pidev
KOV ja ettevõtjate vahel informatsiooni jagamine.	Pidev
Potentsiaalsetes investorites huvi äratamine.	Pidev
Osalemine programmis „Investorteeninduse võimakuse tõstmine regionaalsel tasandil“ (majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, EAS, KOV ja ettevõtted)	2010 - .....
Ettevõtjate koolitus – informatsioon võimalikest koolitust andvatest organisatsioonidest.	Pidev
Töötajate koolitus ettevõtetes tööandja poolt	Pidev / Tööandjad
Konsultantide kaasamine ettevõtetes – perspektiivide kavandamine, tasuvuse analüüside ja tegevuskavade koostamine.	
Ettevõtjate suunamine fondidest vahendite taotlemisel. EAS-kaudu on võimalik taotleda mitmest meetmest vahendeid.	
Koostöö vallas tegutsevate ja tekkivate ettevõtetega infrastruktuuri (vesi- kanalisatsioon, teed, side, elektriliinid) parandamiseks.	Pidev Taotlused fondidesse
Väärtustada metsa.	
Metsade tootmispotentsiaali taastamine.	Metsaomanikud ja ettevõtjad
Väheviljakate maade metsastamine.	- “ -
Uute võimaluste otsimine puidu ja puittoodete kasutamiseks ja turustamiseks.	- “ -
Raided metsade liigilise koosseisu ja ökoloogiliste väärtuste parandamiseks ning kasvamajäävate puude väärtuse suurendamiseks.	- “ -
Taastuvenergia kasutusele võtmise võimaluste väljaselgitamine ja propageerimine	2011 -…...
Anda vallale kultuurilist atraktiivsust, arendada sündmusturundust. Turismi areng.	
Võimaluste loomine aktiiveks puhkuseks (matka-, jalgrattarajad – mis läbivad mitmeid valla külasid). Ideekonkursside korraldamine. Puhke- ja telkimiskohtade väljaehitamine	2011 - .....

Toitlustuse ja majutuse võimaluste loomine. Ettevõtete koostöö.	
Ühtse turismikompleksi väljaarendamine Tamme külas – Toitlustus+majutu, jõe äärne promenaad, heakorrastatud Kabala mõisa park ja kõik võimalikud aktiivse puhkuse veetmise võimalused. Vigala jõe äärse maastiku kasutamine turismi arendamiseks.	Ettevõtjad MTÜ-d KOV
Koostöö kolmanda sektoriga. MTÜ-de kasutamine turismi arendamisel.	Pidev
Raamatumõisa idee edasiarendamine	MTÜ Raikküla mõis eestvedamisel
Paemuuseumi väljaarendamine	MTÜ Raikküla mõis eestvedamisel
Viitade, kaartide paigaldamine– oluline turismi arendamisel.	Pidev KOV

Tagada objektide säilimine ja võimalus tutvustada läbi turismi.	
Tegevused toimuvad Muinsuskaitseseaduse (jõustunud 01.04.2002) alusel, mis sätestab kõik KOV ja mälestise omaniku kohustused. Turismieeldusega muinsuskaitse objektid viidata ja tähistada. Objektide ümbrused hooldada	Muinuskaitseamet KOV Objekti omanik
Vallale kuuluvate muinsuskaitseobjektide remondi organiseerimine. Kabala mõisahoone välisviimistlus, katus aknad, kelder. Raikküla ministeeriumikooli tuulekojad. Järvakandi ministeeriumikooli küttesüsteem ja soojustus jne.	2011 – ..... KOV 3,5 milj kr kokku Taotlus muinsuskaitse kaudu.
Järvakandi mõisa kabeli ja keldrite konserveerimine, korrastamine ja eksponeerimine. Viidad ja infotahvlid	KOV MTÜ taotlused fondidesse
Omanike nõustamine muinsuskaitseobjektide korrastamisel.	Pidev
Kolmanda sektori areng	
Külade arengukavade koostamine. Külavanemad on omaalgatuse eestvedajad.	Pidev selgitustöö KOV + MTÜ
Kodanike ühenduste tekkimine, inimeste aktiivsus suureneb.	Pidev
MTÜ kaasamine avaliku teenuse pakkumisse.	KOV

2.3. Kohaliku omavalitsuse juhtimine ja haldamine

2.3.1. Kohaliku omavalitsuse toimimine

Omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada vallas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, vallasisest ühistransporti ning valla teede korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.
Korraldada vallas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvialakoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude,

tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses.
Lisaks korraldab omavalitsusüksus neid kohaliku elu küsimusi, mis on talle pandud teiste seadustega või neid, mis ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada.
Omavalitsusüksus täidab riiklikke kohustusi, mis on talle pandud seadusega või millised tulenevad selleks volitatud riigiorgani ja vallavolikogu vahelisest lepingust. (Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus § 6)
Kohaliku omavalitsuse põhimõteteks on:

- kohaliku elu küsimuste iseseisev ja lõplik otsustamine ja korraldamine;
- inimeste seaduslike õiguste ja vabaduste kohustuslik tagamine vallas;
- seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel;
- vallaelanike õigus osaleda kohaliku omavalitsuse teostamisel;
- vastutus oma ülesannete täitmise ees;
- tegevuse avalikkus;
- avalike teenuste osutamine soodsaimatel tingimustel (Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, § 3).

KOV- Raikküla vald

- Raikküla valla kohalik omavalitsus on tema demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus Eesti Vabariigi seadusandluse alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes vallaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla arengu iseärasusi.
- Kohalik omavalitsus teostub vallas demokraatlikult moodustatud esindus- ja võimuorganite kaudu, samuti kohaliku elu küsimustes rahvaküsitluse või rahvaalgatuse teel.
- Raikküla vald kohaliku omavalitsusena juhindub oma tegevuses põhiseadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, teistest õigusaktidest, rahvusvahelistest lepingutest, Raikküla valla põhimäärusest, lepingutest riigiorganite, teiste omavalitsusüksuste või nende liitudega.
- Raikküla vald kohaliku omavalitsusena otsustab ja korraldab kõiki kohaliku elu küsimusi, mis ei ole seadusega antud riigiorganite otsustada, tagades ülesannete täitmise Raikküla valla arengukava, eelarve ja maksusüsteemiga.
- Raikküla vald omavalitsusüksusena on avalik-õiguslik juriidiline isik, keda esindavad seaduse ja Raikküla valla põhimääruse ning Raikküla Vallavolikogu poolt kehtestatud korra alusel oma pädevuse piires volikogu, volikogu esimees, vallavalitsus ja vallavanem.
- Vallal on avalik- õigusliku juriidilise isikuna iseseisev eelarve, arvelduskonto pangas ja oma sümboolika.

Raikküla Vallavolikogu on valla esinduskogu, mis valitakse valla hääleõiguslike elanike poolt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel. Vallavolikogu struktuur on välja toodud joonisel 6
Vallavolikogu võib olla 7-11 liikmeline ja täidab ülesandeid, mis kuuluvad volikogu ainupädevusse (KOKS §22).
Raikküla Vallavolikogul võib olla vastavalt vajadusele peale kohustusliku revisjonikomisjoni veel mitmeid erinevaid komisjone näiteks:

- arengukomisjon
- eelarve ja majandus komisjon
- haridus-ja kultuurikomisjon
- maa- keskkonna ja korrakaitsekomisjon
- tervishoiu-, sotsiaal- ja noorsootöökomisjon

kellel on ettevalmistav ja nõuandev osa volikogu otsuste tegemisel. Volikogu otsused on täitmiseks vallavalitsusele.

Joonis 6 Valla juhtimisstruktuur alates 2009. aastast

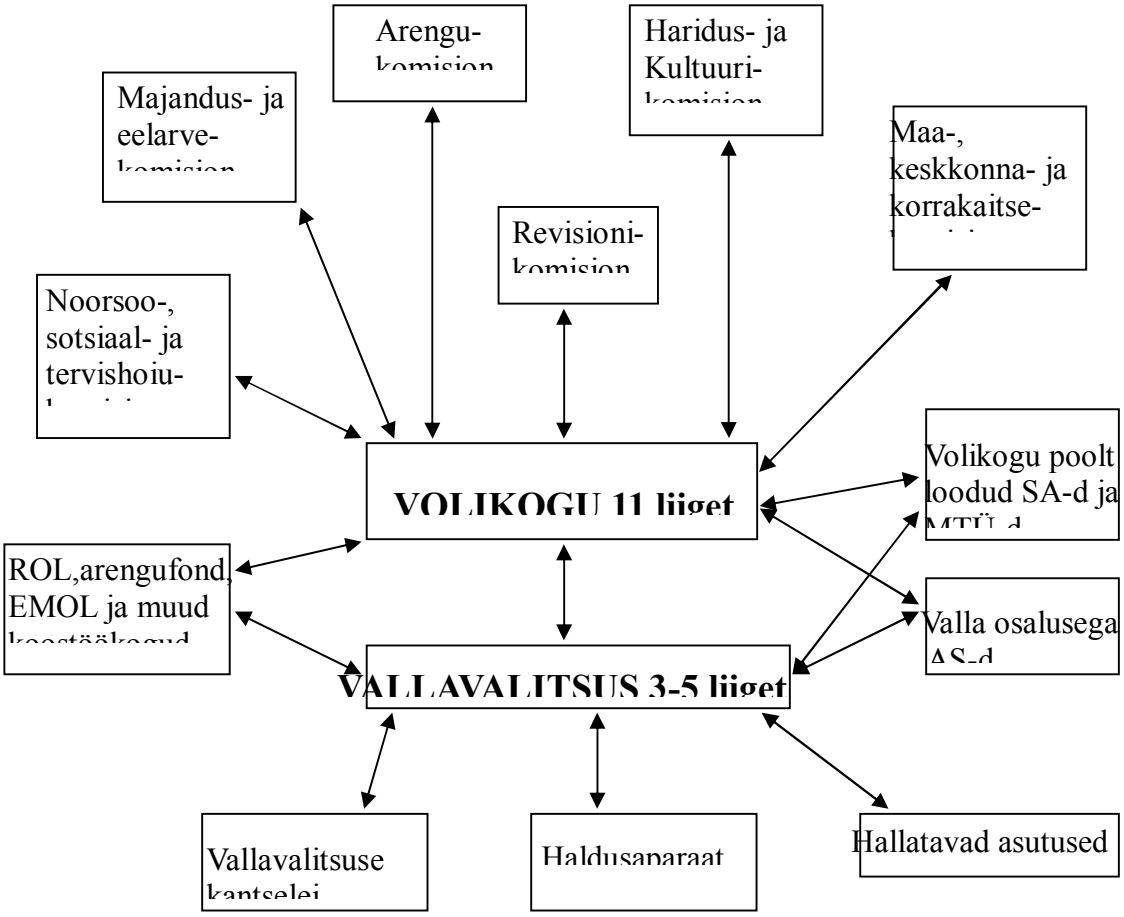

Volikogu poolt moodustatud sihtasutusi ja mittetulundusühinguid ei ole, kuid osalus valdadevahelistes ühistes MTÜ-des on olemas:

MTÜ Raplamaa Partnerluskogu – LEADER programmi elluviimiseks
MTÜ Raplamaa Jäätmekäitluskeskus Mäepere Jäätmejaam
MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus

Halduskoostöölepingud on sõlmitud MTÜ Purculi-ga ja MTÜ Kuukulgur

Raikküla Vallavalitsus on volikogu poolt moodustatav täitevorgan.
Raikküla Vallavalitsus on vähemalt 3 liikmeline. Vallavalitsuse ja ametikohtade struktuur koos funktsioonidega (joonis 7) näitab, et otse vallavanemale alluvad majandusnõunik, abivallavanem, vallasekretär, pearaamatupidaja, peamaakorraldaja, sotsiaalnõunik, kellele omakorda alluvad vastava ala töötajad.
Kohaliku omavalitsuse funktsioonide kaardistamisel (joonis 7) on näha, et igale töötajale tuleb piisavalt funktsioone, mis on pidevalt vaja täita. Lisaks tuleb lahendada veel palju jooksvaid küsimusi. Ametnike ametijuhendid on kättesaadavad valla kodulehel www.raikkyla.ee

Ametnikud väiksemas vallas peavad tegelema väga erinevate tegevusaladega. Spetsialiseerumine ühele valdkonnale puudub.
Oluline on ametnike koolitus. Struktuurfondide oskuslik ärakasutamine ja eesmärgipärane rakendamine soovitud eesmärkide saavutamiseks nõuab laiemaid teadmisi ja oskusi mitmetes valdkondades, (poliitika kujundamine ja hindamine, planeerimine, üldjuhtimine, inimeste juhtimine, finantsjuhtimine).

PROBLEEMID
Igapäevaste ülesannete täitmise kõrval tuleb tegelda ootamatult kerkivate probleemidega ja riigi poolt antavate ülesannetega, mis tihti nõuavad täiendavat inimressurssi ja rahalisi vahendeid.
Puuduvad selged piirid, millised ülesanded kuuluvad kohalikule omavalitsusele ja millised riigile. Ei ole ka arusaadav kohalike omavalitsuste riigi eelarvest rahastamise süsteem, see ei ole vastavuses kohustustega.
Riigi ülesanne on riigieelarvesse laekuva raha ümberjagamine ja rahastamise süsteemiga on väga lihtne mõjutada poliitikutele vajalikul viisil valdade toimetulekut või mitte toimetulekut.

Joonis 7 Vallavalitsuse ametikohtade struktuur ja funktsioonid

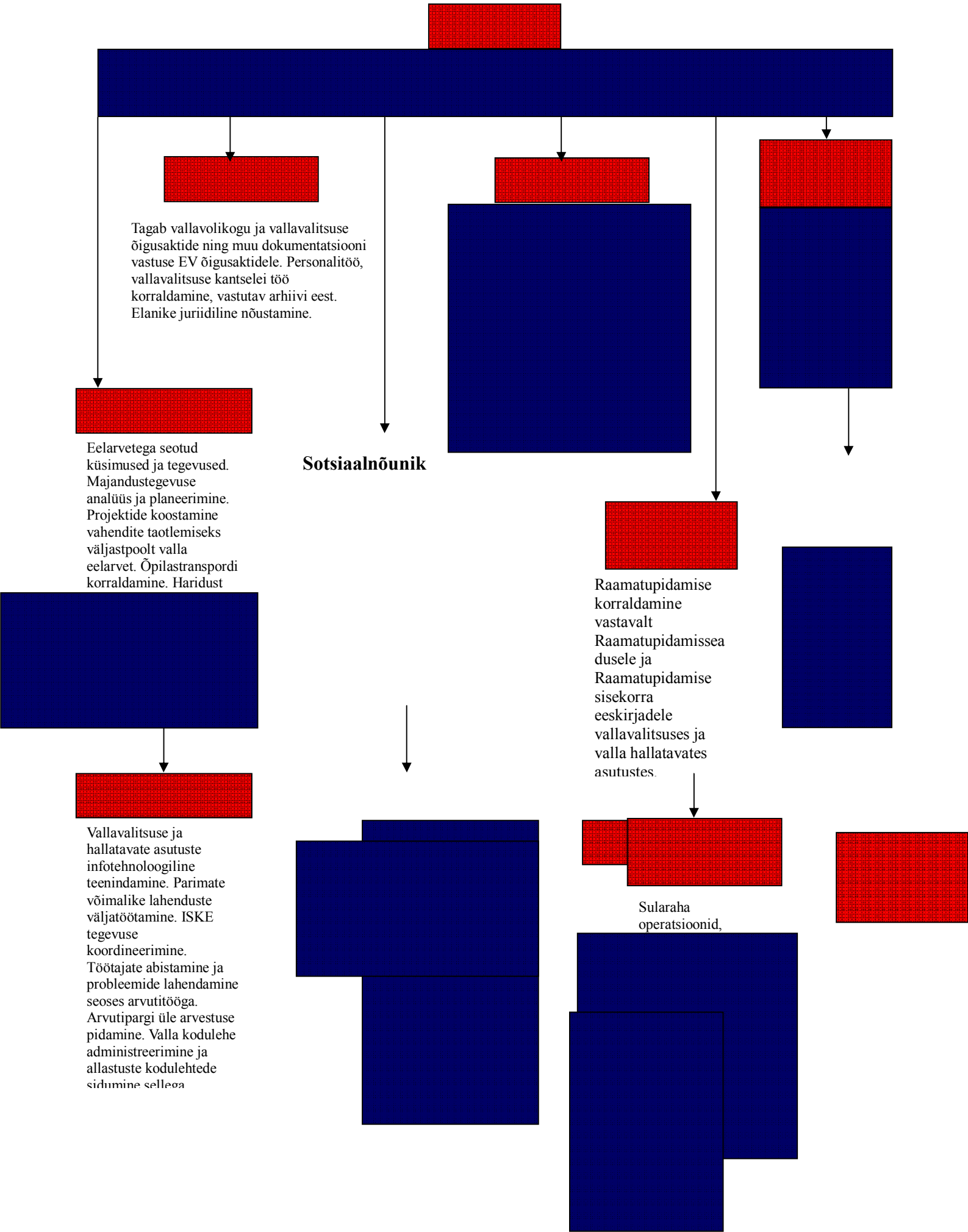

2.3.2. Hallatavad asutused

Valla kui kohaliku omavalitsuse süsteemi moodustavad valla ametiasutused ja muud hallatavad asutused. Valla ametiasutuseks on vallavalitsus ja valla kantselei. Hallatavateks asutusteks on haridus-, kultuuri-, spordi-, tervishoiu- ja muud asutused, mis ei teosta avalikku võimu, kuid mida finantseeritakse valla eelarvest.

Vallaasutusel on oma põhimäärus, eelarve, - mis on osa valla eelarvest, - ja võivad olla dokumendiplangid ning muud tunnused.

Raikküla valla asutused on:

- Kabala Lasteaed- Põhikool
- Kabala Spordimaja
- Raikküla Valla Avatud Noortekeskus
- Raikküla Kultuurikeskus
- Raikküla Raamatukogu ja AIP
- Kabala Raamatukogu ja AIP
- Purku Raamatukogu ja AIP
- Lipa koolimaja raamatukogu ja AIP

Vallaasutuse struktuuri, töötajate koosseisud ja palgamäärad kinnitab vastava asutuse juht eelarves ettenähtud kulude piires ja vastavalt vallavolikogu poolt kinnitatud töötasustamise määrusele.

Valla ametiasutused on:

- Volikogu
- Vallavalitsus
- Valla kantselei

Valla ametiasutuse struktuuri, teenistujate koosseisu ja ametnike palgamäärad kinnitab volikogu.

Peale vallaasutuste on eelarves palju finantseeritavaid tegevusalasid, mida võib ka tinglikult vallaasutusteks nimetada:

Majandus

Elektrienergia

Maanteetransport
Liikluskorraldus
Keskkonnakaitse
Jäätmekäitlus
Saaste vähendamine

Elamu ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustus
Hulkuvad loomad
Muu elamu- ja kommunaalmajandus
Tervishoid
Üldmeditsiiniteenused
Üldhaigla teenused
Kultuur, sport, vaba aeg
Spordikoolid
Laste muusuka ja kunstikoolid
Vaba aja üritused
Purku ja Kabala kultuurialased kulud
Kultuuri üritused
Seltsitegevus
Ajaleht
Usuasutused
Haridus
Muud lasteaiad
Muud põhikoolid
Gümnaasiumid
Täiskasvanute gümnaasiumid
Õpilasveo eriliinid
Muud hariduse abiteenused
Sotsiaalhoolekanne
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse
Eakate sotsiaalhoolekande asutused
Muu eakate sotsiaalne kaitse
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse
Riiklik toimetulekutoetus
Muusotsiaalsete riskirühmade kaitse

PROBLEEMID:

- Raikküla vallal on oma suuruse kohta suur vallaasutuste hulk, kuid neid on raske vähendada, kuna asutused ja kulu objektid on kohaliku omavalitsuse funktsioonide täitmiseks. Asutuste suhteliselt suur arv on tingitud ka valla territooriumi iseärasusest, kolme iseseisva keskuse olemasolust.

2.3.3. Vallavara

Raikküla valla vara on valla omandis olevad kinnis- ja vallasasjad (materiaalne põhivara sh kinnisvarainvesteeringud + finantsinvesteeringud ja bilansiväline vara) ning valla varalised õigused ja kohustused. Tulu vallavara kasutamisest ja käsutamisest on valla eelarve tulu. Vallavara valdajaks on vallavolikogu ja vallavalitsus, kes võivad anda vara valla asutuse või kolmanda isiku valdusesse.

Vallavara käsutajaks on vallavolikogu. Vallavara saab võõrandada või maha kanda vallavolikogu otsuse või vallavalitsuse korralduse alusel vastavalt vara hinnale. Raikküla Vallavolikogu määrusega on kinnitatud "Raikküla valla vallavara valdamise, kasutamise ja käsutamise kord", mis reguleerib vallavaraga tehtavad tehingud.

Vallavara väärtus 1999. a 31. detsembri seisuga on 7,6 miljonit ja 2002. a 31. detsembi seisuga 8,2 miljonit krooni ilma vallateede maksumuseta. 2005. aasta lõpuks oli vallavara väärtus kokku 29,3 miljonit krooni (lõpetamata ehituseta) ja 2009. aasta lõpuks oli valla vara väärtus kokku 44,0 miljoni krooni. Vara gruppide osatähtsus vallavaras on järgmine:

Vallavara (põhivara) koosseis

Tabel 8

Vara	Seisuga 31.12.02 tuh kr	Seisuga 31.12.05 tuh kr	Seisuga 31.12.10 tuh kr
Rajatised	1721,2	812	1850
Hooned	3677,5	16176	25340
Kinnisvarainvesteeringud	0	811	548
Masinad ja seadmed	18,6	164	254
Inventar	339,4	538	144
Sõidukid	248,7	473	432
Maa	0	0	36
Lõpetamata ehitus	1354	5656	344
Teed (65 km)		8327	13067
Finantsinvesteeringud AS Matsalu Veevärk		68	685
KOKKU	8188,4	34993,1	

Veevarustuse ja kanalisatsiooni rajatised ja hooned Purku, Raikküla ja Tamme külas on AS Matsalu Veevärk omand.

Vallavara võib jaotada veel kasutusotstarbe järgi:

1) Üldiseks kasutamiseks:
   - kõigile elanikele, näiteks valla teed ja külaraamatukogude raamatufond;
   - teatud elanikkonna gruppidele kasulik vara, näiteks koolimajad koos seal asuva varaga.
2) Valla valitsemise otstarbeks kasutatav vara on vallamaja IT inventar ja sõidukid.
3) Tulu saamiseks valla eelarvesse kasutatav vara, mille hulka on arvatud hooned ja kinnistud, millel puudub kasutus ja autobuss. Probleemiks on raha puudusel lammutamist ootavad varad, mida ei ole õnnestunud müüa. Kinnistute moodustamine on hetkel töös. Edaspidi on võimalik vallale mittevajalikku vara realiseerida.

2.3.4. Valla eelarve

Valla eelarve koostamisel ja vastuvõtmisel juhindutakse Valla- ja linnaeelarve seadusest, Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, valla põhimäärusest ning vallavolikogu ja vallavalitsuse õigusaktidest. Alates 2012. aastast finantsjuhtimise seadusest.

Eelarve koostamise eesmärk on kindlaks määrata rahaliste vahendite summa, mis koondatakse eelarvesse selleks, et seda suunata omavalitsuse funktsioonide täitmisest tulenevate kulude finantseerimiseks.
Eelarve koosneb valla kõikide allasutuste ühe eelarveaasta kõigist tuludest, kuludest ja finantseerimistehingutest.
Kõige suurem tululiik on üksikisiku tulumaks, mis moodustab ligi 1/3 valla eelarve tuludest. Eelarve maht on suurenenud iga aastaga, kuni 2009. aastani, siis langes tulude laekumine 2007. aasta tasemele (-15,2% võrreldes 2008 aastaga). Riigieelarvest eraldatud dotatsiooni (tasandusfondi) summa on olnud 2,0 – 2,7 miljoni krooni piires kuid 2010. aastal langes see 1,5 miljoni kroonini. 2011. aasta eelarve maht on vähenenud 30 % võrreldes 2008. aastaga s.o 7 miljoni krooni võrra. Kulude poolt iseloomustab see, et peaaegu poole valla eelarve kuludest moodustavad hariduskulud (tabel 9). Valitsemiskulud kokku on moodustanud peaaegu 20% eelarve kuludest. Vallal on palju asutusi, mida peab ülal pidama. Vallavara on vana ja nõuab täiendavaid kulutusi. Kuna kohalik omavalitsus peab korraldama kõike valla piires, mida ei ole seadustega kellelegi teisele korraldada, siis tekib vahel täiendavaid kulutusi, mida ei ole eelarve tegemisel ette planeeritud.
Raikküla valla laenukoormus ei ole üle võimaliku piiri ja väheneb pidevalt. Vastavalt valla- ja linnaeelarve seadusele, võib valla üldine laenukoormus olla kuni 60% ja aastane laenukoormus 20% valla eelarve mahust ilma sihtotstarbeliste riigieelarve eraldisteta. Aastatega on valla eelarve maht suurenenud ja sellega seoses suurenevad laenu taotlemise võimalused. Võimest laenu võtta sõltuvad otseset tehtavad investeeringud.
Investeeringuid vallas teostatakse vastavalt volikogu poolt kinnitatud investeeringute kavale, mis vaadatakse üle igal aastal.
Alates 01. märtsist 2009 võivad KOV –d laenu võtta ainult EL poolt rahastatavate projektide kaasfinantseerimiseks ja seda kuni 2011. aasta lõpuni.
Lisaks laenudele tuleb taotleda raha investeeringuteks riigieelarvest ja erinevate projektide kaudu.

Valla eelarve koosneb järgmistest tegevusaladest

Tabel 9

	2008	% eelarvest	2009	% eelarvest	2011 eurodes	% eelarvest
Valitsemine	4122354	16,3%	3984645	18,6%	202128	19,4%
Majandus	2066755	8,2%	309875	1,4%	25640	2,5%
Keskkonnakaitse	363507	1,4%	654391	3,1%	8452	0,8%
Elamu- ja kommunaalmajandus	880331	3,5%	662582	3,1%	22815	2,2%
Tervishoid	47264	0,2%	37896	0,2%	2975	0,3%
Vaba aeg, kultuur, religioon	3948749	15,6%	2765973	12,9%	147931	14,2%
Haridus	12494523	49,4%	11262051	52,5%	548629	52,7%
Sotsiaalhoolekanne	1354980	5,4%	1757079	8,2%	74732	7,2%
Reservfond					7722	0,7%
KOKKU	25278463		21434492		1041024	
Eelarve vähenemine			15,2%			

Laenukoormus(üldine) 30,8%

	Kokku eelarve	Investeeringud	Jooksvad kulud	Tõusu % (jooksvad kulud)
2006. aasta (milj kr)	21,89	5,95	15,94	

2007. aasta (milj kr)	23,05	3,24	19,8	24,2%
2008. aasta (milj kr)	25,29	2,96	22,33	12,8%
2009. aasta (milj kr)	21,43	0,17	21,26	-4,8%
2010. aasta (milj kr)	17,52	0,33	17,19	-19,1%

PROBLEEMID

- Valla eelarve tulubaas sõltub peamiselt üksikisiku tulumaksu laekumisest, seega valla elanike brutosissetulekust.
- Suhteliselt väikese valla kohta suur valla asutuste arv.
- Investeeringuteks eraldatakse riigieelarvest järjest vähem vahendeid ja need sõltuvad paljuski poliitikute eelistustest.
- 2009. -2010. aastal ei ole valla eelarves vahendeid investeeringuteks.
- 2011. aastal taotleme tulubaasi stabiliseerimise toetust.
- Vallavara vananeb ja vajab järjest rohkem investeeringuid.
- Varasematel aastatel välja arendatud asutused tuleb ka eelarve vähenemise tingimustes üleval pidada.
- Struktuurfondidest vahendite kättesaadavus raske – osad fondid nõuavad väga suuri projekte, või ei ole ette nähtud investeeringute tegemiseks, või ei vasta objekti kasutusala fondides ettenähtuga. Nõuavad liiga suurt omaosalust, Väga vähesed struktuurfondid aktsepteerivad kohalikku omavalitsust taotlejana.

2.3.5. Vallaplaneerimine

Varasematel aastatel on koostatud planeeringuid:

- Rapla rajooni vähemulatusliku arenguga maa-asulate hoonestamise tingimused. RPI "Eesti Maaehitusprojekt" 1981, sh Purku ja Lipa küla hoonestamise tingimused M 1:10 000
- Raikküla planeerimise ja hoonestamise projekt. RPI "Eesti Maaehitusprojekt" 1979, M 1:2000

2002. aastal valmis Raikküla valla üldplaneering, mida on täiendatud 2003. aasta lõpul.
Valla üldplaneeringuga sätestatakse Raikküla valla maakasutustingimused praegusel hetkel.
Raikküla vald on nn hajaasustusega vald, kus maakasutuse määrab põhiliselt põllu-, metsa- ja puhkemajandus. Elanikkonna esma-, kultuuriliste teenistus- ning koostöötarvete rahuldamiseks ning kultuurilise identiteedi kujundamiseks ning hoidmiseks on külad ja kolm väikest keskust (Tamme, Raikküla ja Purku). Kuna valla arengu hüüdlauseks on "Elamisväärne elukeskkond", siis on suur tähtsus keskkonna puhtuse hoidmise küsimustel.
Raikküla valla üldplaneering määrab valla maakasutuse arengusuunad ning tingimused. Olulisemad teemad on asulate arengusuunad, valla teede- ja tänavatevõrgu korrastamine, veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ning edasiarendamine, puhkemajandus ja matkarajad.

2.3.6. Arengustrateegia KOV toimimise alal

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja/ maksumus**
Vallaplaneerimine	
Jälgida maakasutuse ja asulate arengusuundi.	Pidev
Üldplaneeringu uuendamine (kuulutada välja hange) Kompaktse hoonestusega aladel (üldplaneeringus piiritletud) detailplaneeringu koostamine. Elamuehituse planeerimine.	2012- ..... Üldplaneeringu maksumus
Omandireform	

Igale maatükile omanik.	Pidev
Kohaliku omavalituse ülesannete täitmiseks vajalike maade munitsipaalomandisse taotlemine. Vallale kuuluvate hoonete ja rajatiste juurde kinnistute moodustamine.	2011 - .....
Vallaasutused ja eelarve	
Vallaasutuste vajaduste ja eelarve võimaluste vahelise suhte leidmine.	Pidev
Meetmete rakendamine raskest finantsolukorrast väljatulemiseks	Alates 2009 - 2015
Vallaasutuste kaasaegse funktsioneerimise tagamine. IT arendamine	Pidev KOV
Struktuurfondidele projektide koostamine. (Otsida võimalikult palju rahastamist väljast poolt valla eelarvet).	Pidev KOV + allasutused
Projektide toetamine kaasfinantseerimisega ja omaalgatuslike ettevõtmiste toetamine	% - reserv fondist
Valla investeeringute kava uuendatakse igal aastal http://avalik.amphora.ee/raikkulavv/documents.aspx?org=105&unit=-1&fid=18863	Iga aastane uuendamine
Koostöö ROL-s, EMOL-s, SA Raplamaa Omavalitsuste Arengufond, MTÜ Raplmaa Partnerluskogu.	Pidev
Järjepidev info vahetus.	
Teadetetahvlite kasutamine infovahetuseks. Valla kodulehe kaudu info jagamine.	Pidev
Valla ajalehe jätkuv väljaandmine.	Pidev

3. VISIOON

Arengukava üldistatum eesmärk – visioon - **Raikküla vald on arenev, Rapla linnaga (maakonna keskusega) tihedalt seotud, iseseisev omavalitsusüksus, kus on loodud nii oma elanikele kui ka puhkajatele heakorrastatud, loodussõbralik ja turvaline elamis-, töö- ja puhkevõimalusi pakkuv ELAMISVÄÄRNE ELUKESKKOND.**

Raikküla vallas on tagatud lastele konkurentsivõimeline alus- ja põhiharidus. Valla haridusasutustes töötab motiveeritud ja kvalifitseeritud personal. Lastele ja noortele on vabal ajal piisavalt huvialast tegevust kooli huviringides ja noortekeskustes. Naaberomavalitsustega toimub aktiivne koostöö erinevates valdkondades, eelkõige huvihariduses, täiskasvanute koolituses ja ümberõppes, kultuuris, põhi- ja gümnaasiumihariduse andmises.
Toimib inimeste põhilisi vajadusi rahuldav sotsiaalteenuste süsteem. Vanuritele ja puuetega inimestele on tagatud heatasemeline sotsiaalhoolekande süsteem. Tervishoiualast koostööd tehakse tihedalt Rapla ja teiste perearstikeskustega.
On tekkinud mitmeid klubisid ja mittetulundusühinguid, kes osalevad aktiivselt kultuuri- ja spordielu korraldamisel.
Noored löövad aktiivselt kaasa külaelu edendamisel. Uute elamute ehitamine ja vanade renoveerimine on olnud aktiivne, mille tulemusena on noorte osatähtsus vallas suurenenud.
Kõigil on võimalused tegeleda kultuuri ja spordiga, olemas on mitmekülgsed puhkamise võimalused
Toimivad avalikud interneti punktid. Kogu valla territooriumil on olemas interneti levi.
Vee- ja kanalisatsioonisüsteemid on ümberehitatud ja kõik keskasulate majad on lülitatud ühiskanalisatsiooni võrku. Valla heakord tervikuna on muutunud paremaks, kuna toimib ühtne jäätmehooldussüsteem, avalikus kasutuses olevaid alasid ja teede ääri niidetakse ja puhastatakse võsast regulaarselt ja elanike hulgas on tehtud heakorraalast selgitustööd. Suurenenud on turismi ja puhkemajandusega tegelevate ettevõtete arv. Paigaldatud on küla-, turismiobjektide- ja asulasisesed viidad. Loodud ja hooldatud on puhkekohad ja matkarajad. Suurenenud on töökohtade arv vallas olemasolevate ettevõtete laienemise ja uute tekkimisega.

4. TEEMAVALDKONNAD

4.1 Haridus

4.1.1. Ülevaade

Tänase Raikküla valla territooriumil on koole suletud ja taasavatud; reorganiseeritud, ümber nimetatud ja ümber kujundatud.
Alates 01.09.2009 on Raikküla valla territooriumil kaks haridusasutust - Kabala Lastead-Põhikool ja kool erivajadustega lastele – Raikküla Kool.
Raikküla vallaterritooriumil oli 3 munitsipaalkool, mis paiknesid suhteliselt tihedamalt, kui koolivõrk mujal Rapla maakonnas. Pidevas laste arvu vähenemise tingimustes ei olnud enam võimalik pidada üleval 3 kooli. Lipa koolimajas ja Purku koolimajas töötavad edasi lasteaiarühmad, mis on Kabala Lasteaia-Põhikooli osad.

4.1.2. Ajaloost

Raikküla Lasteaed-Algkool (selle nimega oli kool alates 1.septembrist 2005) on oma piirkonnas pidevharidust andnud aastast 1849. Lipa koolimaja valmis 1909. aastal. Kooli õpilaste arv oli alates 1990. aastast, kui valmis Kabala Põhikool, 60-80 vahel. Varasematel aastatel oli Raikküla Põhikoolis 150 kuni 180 õpilast. 1997. aastal toodi kooli ruumidesse ühe rühmaline Raikküla Lasteaed. Viimastel aastatel töötas Raikküla LAK liitklassidega. Õppeaastal 2008/2009 õppis koolis 16 last, kahes klassikomplektis.
Kabala Lasteaed-Põhikool (alates 1.septembrist 2005). Pidevhariduse andmise alguseks Kabala piirkonnas loetakse 1864. aastat. Kuni 1966. aastani töötas Kabalas
8-klassiline kool. 1966 –1970. aastani töötas algkool, mis suleti ja õpilased suunati Raikküla 8-klassilisse kooli.
1966. aastal alustas tööd V. I. Lenini nim. kolhoosi Lastepäevakodu, millest sai Kabala Lasteaia eelkäija. Lastepäevakodu avati endise Kabala Algkooli ruumides.
Aastatel 1970 – 1990 oli kool suletud. Tegutses vaid lastepäevakodu. 1990. aastal avati uus koolihoone Tamme külas, milles asus õppima üle 100 õpilase. Kooli juures paiknes 2-rühmaline Kabala Lasteaed. Veel 1999/2000. õppeaastal oli koolis 115 õpilast ja seega puudus vajadus liitklasside moodustamiseks. 2010. aastal on Kabala LPK 67 õpilast, kool töötab 7 klassikomplektiga. Lasteaias on kaks liitrühma – vanem ja noorem liitrühm, laste arv kokku 24

last ning lasteaiarühmad Lipa külas 11 last ja Purku külas 15 last. Lasteaeda võetakse 2- kuni 7-aastasi lapsi.
Järvakandi Lasteaed-Algkool (alates 1.septembrist 2005) on vanim kool kogu Rapla Kihelkonnas. Kool alustas tööd 3-klassilisena 1841. aastal Järvakandi kiriku lähedal. Alates 1899. aastast, kui asutati Järvakandi Ministeeriumikool, töötas kool praeguses asukohas - Purku külas. II Maailmasõja ajal töötas kool 6-klassilise algkoolina. Koolis on olnud 2-aastane täienduskoolitus põllumajanduslike ainete õpetamiseks. Peale II Maailmasõda muudeti kool 7-klassiliseks ja 1961. aastal 8-klassiliseks. 1977. aastal kujundati kool ümber Järvakandi Abikooliks ja varsti kool suleti. 1992. aastal avati Järvakandi Põhikool uuesti samas majas. 1999/2000. õppeaastal õppis koolis 79 õpilast ning kooli juures töötas lasteaiarühm "Muumi". 2008/2009. õppeaastal õppis koolis 10 õpilast 2 klassikomplektis.

Raikküla valla territooriumil on ka **Raikküla Kool.** Raikküla Kool on esimene Eesti erivajadustega laste kool, loodud 1958. aastal ja on Raikküla Lastekodu õigusjärglane. Uus koolihoone, kus toimub õppetöö tänaseni, valmis 1965. aastal. Eelnevalt õpiti Raikküla mõisahoones. Algselt nimetati kooli Raikküla Eriinternaatkooliks, 1995. aastal nimetati kool ümber Raikküla Kooliks. 01.oktoobrist 2005 allub Raikküla Kool Haridus- ja Teadusministeeriumile. Raikküla Koolis õpivad erivajadusega lapsed, kes saavad õppida süvendatult puutööd ja õmblemist. Tänaseks on koolist saanud põhikooli lõputunnistuse üle 2000 erivajadusega lapse. 2009. aastal lõpetas 48. lend. Raikküla Koolis õpib lapsi ka Raikküla vallast. Raikküla kool on üks oluline tööandja Raikküla külas ja kogu vallas.

4.1.3 Õpilased

Raikküla vallas oli rahvastikuregistri andmetel seisuga 01.09.2006 kooliealisi lapsi 182 ja eelkoolealisi lapsi 104 - neist õppis Raikküla vallas 116 last ning lasteaedades käis 56 last. 2009. aasta seisuga oli kooliealisi lapsi 144 ja eelkooliealisi 96. Aastaks 2013 väheneb kooliealiste laste arv veelgi - 124 lapseni.
Seisuga 01.01.2000 olid samad näitajad Raikküla vallas järgmised: kooliealisi 292, neist õppis Raikküla vallas 245 last.

Eelkooliealiste laste arv vallas
külade kaupa

Tabel 12

	Laste arv							
Küla	**6.a.**	**5.a.**	**4.a.**	**3.a.**	**2.a.**	**1.a.**	**kuni 1.a.**	**Kokku**
Raikküla piirkond								
Nõmmküla	1				1	1		3
Metsküla		1						1
Lipametsa		1						1
Keo			1	1		2		4
Lipa	2		1	1		1		5
Kaigepere			1					1
Raela	1	1	1	1				4
Raikküla	5	3		2	2	2	2	16
Kokku 2011	**9**	**6**	**4**	**5**	**3**	**6**	**2**	**35**
Kokku 2009								**40**
Kokku 2006								**35**
Kokku 2003								**41**
Kokku 2000								**55**
Purku piirkond								
Vahakõnnu		**1**			**1**			**2**

Valli	**1**		**1**			**1**		**3**
Purku	**3**		**4**	**1**		**2**	**1**	**11**
Põlma								**0**
Kokku 2011	**4**	**1**	**5**	**1**	**1**	**3**	**1**	**16**
Kokku 2009								**20**
Kokku 2006								**22**
Kokku 2003								**27**
Kokku 2000								**32**
Kabala piirkond								
Nõmmemetsa								**0**
Loe								**0**
Ummaru	**1**	**1**				**1**		**3**
Koikse		**1**	**1**	**1**			**1**	**4**
Jalase								**0**
Lõpemetsa	**1**		**1**		**2**	**1**		**5**
Tamme	**3**	**1**	**1**	**3**	**2**	**5**	**4**	**19**
Kõrvetaguse			**1**			**1**		**2**
Riidaku								**0**
Pühatu								**0**
Kokku 2011	**5**	**3**	**4**	**4**	**4**	**8**	**5**	**33**
Kokku 2009								**36**
Kokku 2006								**47**
Kokku 2003								**50**
Kokku 2000								**55**

Andmed tabelise on paigutatud selliselt, et alla 7 aastasteks on loetud lapsed, kes ei läinud veel 01.09.2009 kooli. Seega reaalselt lasteaia ealisi on 62 last - üle 2 aasta vanuseid.
Eelkooliealiste laste arv on veelgi langenud võrreldes 2006. aastaga 8 lapse võrra, kuigi alla aastaste laste arv on kahekordne. Alates 2000. aastast on laste arv vähenenud 46 lapse võrra so 32,4%.
Kooliealiste laste arv on 2009/2010. õppeaasta alguseks vähenenud 144 lapsele, neist 77 õpivad väljaspool valda (Kabala koolis on 67 õpilast) Võrreldes 2006. aastaga on laste arv vallas vähenenud 38 lapse võrra so 20,8% vähem. 2000. aastal oli Raikküla vallas põhikooliealisi lapsi 292 last neist õppis Raikküla vallas 245. Kümne aastaga on vähenenud 50,7% põhikooliealiste laste arv. 2000. aastal õppis väljaspool valda 16% põhikooliealistest lastest.

Õpilaste arv vallas vastavalt piirkondadele seisuga 01.09.2006
7-15 aastased (01.10.1990 – 01.10.1999 sündinud)

Tabel 13

Raikküla piirkond	Arv 01.09.2006	**Arv 01.09.2009**	**Arv 01.04.2011**
	Kokku: 63	**52**	**56**
Kaigepere	2	2	3
Keo	6	6	6
Lipa	12	10	7
Lipametsa	5	6	5
Metsküla	2	2	2
Nõmmküla	1	0	0
Raela	4	5	9
Raikküla	31	21	24

Purku piirkond	**Kokku: 35**	**25**	**24**
Purku	20	16	18
Põlma	6	4	4
Vahakõnnu	4	2	1
Valli	5	3	1
Kabala piirkond	**Kokku: 84**	**67**	**64**
Jalase	6	5	3
Koikse	6	3	3
Kõrvetaguse	3	1	1
Loe	1	5	5
Lõpemetsa	10	8	7
Nõmmemetsa	2	2	2
Pühatu	6	6	5
Riidaku	4	3	3
Tamme	41	32	32
Ummaru	5	2	3
Vallas	**Kokku: 182**	**144**	**144**

Õpilaste arv koolis järgnevatel õppeaastatel Tabel 14

Õ/a	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass	Kokku
2005/2006	4	2	6	7	8	8	11	13	12	71
2006/2007	4	4	3	5	7	7	11	13	14	68
2007/2008	12	4	4	4	4	7	8	14	18	75
2008/2009	2	12	4	4	4	5	9	7	15	62
2009/2010	11	4	14	5	6	5	8	8	6	67
2010/2011	8	10	4	13	3	6	4	8	6	62
2011/2012*	3	8	10	4	13	3	6	4	8	59
2012/2013	18	3	8	10	4	13	3	6	4	69
2013/2014	10	18	3	8	10	4	13	3	6	75
2014/2015	13	10	18	3	8	10	4	13	3	82
2015/2016	10	13	10	18	3	8	10	4	13	89
2016/2017	8	10	13	10	18	3	8	10	4	84
2017/2018	17	8	10	13	10	18	3	8	10	97

Tabel 14 näitab potentsiaalset võimalikku õpilaste arvu järgnevatel õppeaastatel. Aastatel 2014-2016 võib õpilaste arv olla koolis 90 ümber

PROBLEEMID JA VAJADUSED

- Laste arv võib koolis langeda, mida põhjustab vähene sündivus ja laste liikumine suurematesse koolidesse, mille põhjustab omakorda lähedus Rapla linnale, antava

hariduse kvaliteet ja õpetajate kaader, huvikoolide olemasolu suuremates keskustes, kooli materiaalse baasi seisukord.

- Probleemiks on õpimotivatsioon meie põhikooli III kooliastmes. Koostöös lastevanematega on vaja tõsta huvi põhihariduse omandamise vastu ja tagada koolikohustuse täitmine. Sellest tulenevalt on vaja ka vanematele heatasemelist koolitust, nõustamist.
- Vajalik olümpiaadideks tõhusam ja plaanipärasem ettevalmistumine, lisamaterjalide ettevalmistamine andekatele.
- Kabala lasteaia põhikooli ühe õpilase koha maksumus on 2-3 korda kõrgem kui suurtes koolides ümbruskonnas.
- Kabala koolihoone remondi vajadus. Hoone renoveerimine, tagamaks nõuetele vastav õpikeskkond. (2011 kooli soovitud tähtaeg). Muumi rühma ja Lustilapse rühma vastavus tervisekaitse nõuetele. Voodid, lauad toolid, mänguväljak, aed, tualettruumid.
- Kooli materiaalse baasi vananemine.
- Laste arvu vähenemise tingimustes võib tekkida ka olukord, kus vallas on 3 lasteaia rühma
- Lasteaeda vastuvõtt alates 1,5 aastast ja lahtiolekuaeg paindlikumaks.

4.1.4. Arengustrateegia hariduse alal

Raikküla valla hariduse arengustrateegia üldine eesmärk on kindlustada kogu valla haridussüsteemi ja õppeasutuste selline areng, et nad suudaks tagada õpilaste teadmiste, oskuste, vilumuste ning ühiskondlikus töös ja kultuuris osalemiseks vajalike psüühiliste ja muude isikuliste eelduste kujunemise.

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja/ maksumus**
Mänguväljakute uuendamine lasteaiarühmade juures Võimalusel koostöös MTÜ- ga.	2011 - …. Omaosalus – 50%
Õppe-kasvatustegevuses süvaõppe või valikainete kaudu kooli oma näo kujundamine	Pidev Kool
Kooli kui külaelu keskuse idee edasiarendamine. Koostöö MTÜ-ga	Pidev Kool + Kultuuritöötajad + MTÜ-d
Koostöö naabervaldadega õpilastele gümnaasiumihariduse võimaldamisel	Pidev
Kvalifitseeritud pedagoogiline kaadri otsimine kooli ning küla- ja kultuuriellu sulatamine.	Kooli juhtkond ja kultuuritöötajad + MTÜ-d
Pedagoogide tunnustamise süsteemi ja fondi loomine.	2013- ..... Kool KOV
Kooli materiaalse olukorra parandamine ja parema õpikeskkonna loomine.	KOV + kool + MTÜ-d
Kabala LPK remont: katus, aknad küttesüsteem, täielik renoveerimine	2012 katus 3 milj krooni KOV Projektid ja fondid
Lasteaiarühmade „Muumi“ ja „Lustilaps“ ruumide kaasajastamine ja remont	2013 - .....
Sihtasutuse, MTÜ moodustamine kooli juurde.	Omaalgatuslik
Kooli ja spordimaja koostöös spordiväljaku, tenniseväljaku jms rajamine ja korrastamine kooli juurde	2011 – 2016 Projektidest ja fondidest koostöös MTÜ-ga
Arvutiklassi ja muu materiaalse baasi uuendamine ja	2012 - ..... KOV

kaasajastamine.	
Logopeedi teenuse jätkuv kasutamine, et lapsed saaksid tasemel kõneravi	150 tuhat kr aastas1
Eduka õpilase stipendiumi jätkuv väljaandmine kujundadamaks lapse või nooruki aktiivset eluhoiakut, esteetilisi väärtushinnanguid ja tunnustada märkimisväärsete saavutuste eest õppetöös.	KOV + koolid + omaalgatus + ettevõtjad Minimaalselt 3 tuhat kr õp kohta aastas
Toetada lapse individuaalset arengut.	
Eriõpet vajavad õpilased saavad õppida vastavates õppeasutustes.	Pidev Kuni 25 tuhat kr õpilase kohta aastas
Andekad (muusika, sport) saavad soovi korral õppida teiste omavalitsuste erinevates süvaõpet pakkuvates üldhariduskoolides ja huvikoolides.	Pidev Kuni 20 tuhat kr aastas õp. Kohta
Toetada võimalusel vallasiseseid laste huviringe nii transpordi kui juhendaja tasuga.	
Spordimaja ja koolihoonet kasutada huviringide läbiviimiseks ka õhtusel ajal, luua tingimused elukestvaks õppeks nii noortele kui ka eakamatele külaelanikele.	
Koolikohustuse täitmise jälgimine. Kodu informeerimine, kiirem reageerimine.	Pidev kool+kodu + vallavalitsus
Lastevanemate nõustamine ja koolitamine	Kool+KOV
Õpilasliinide vallasisese võrgu väljaarendamine.	
Täiskasvanute koolituse suurem propageerimine, kutsehariduse ning ümber- ja täiendõppe arendamine.	
Kutseõppe laiem tutvustus ja ametipäevad koolides. Koostöö kutseõppeasutustega.	KOV+kool koostöös kutseõppeasutustega
Kutse ja karjäärinõustamise sihipärane toetamine ja soodustamine, info, koolitus, transport	Kool + RINK + KOV

4.2. Tervishoid

4.2.1. Ülevaade

Raikküla valla elanikke teenindavad perearstid Raplas, Märjamaal, Järvakandis. Suurema osa vallaelanike perearstid asuvad Rapla Perearstikeskuses, samas töötab silmaarst, teised eriarstid võtavad haigeid vastu SA Rapla Maakonnahaigla polikliinikus, kus tehakse ka suuremaid terviseuuringuid. Esmaseid uuringuid saab teha Rapla Perearstikeskuses. Haiglaravi saab SA Rapla Maakonnahaiglas, Märjamaa Haigla pakub taastus- ja hooldusravi võimalusi.
Lähimad apteegid on Raplas, Märjamaal.
Vajadusel abistab valla sotsiaalnõunik elanikke tervishoiuprobleemide lahendamisel, olles nõustajaks ja vahendajaks. Sotsiaalnõuniku koostöö perearstidega ja erinevate haiglate sotsiaaltöötajatega on viimase aja üha arenev töövorm.
Vallas läbiviidud küsitluse põhjal on 60% vastanutest rahul tervisehoiuteenuste kättesaadavuse ja kvaliteediga.
Raikküla vallal on valminud terviseprofiil, mis on arengukava lisa 2 http://www.raikkyla.ee/sisu/seotud_failid/Terviseprofiil2010.pdf

4.2.2. Arengustrateegia tervishoiu alal

Eesmärgid ja tegevused	Tähtaeg/ täitja/ maksumus
Terviseedenduslik töö.	
Tervisekasvatuse alane tegevus ja koolitus ja profülaktika.	Pidev Perearst, KOV Hasartmängumaksust võimalik taotleda ürituste ja koolituste läbiviimiseks vahendeid.
Vahendite taotlemine tervishoiualase kasvatustöö tegemiseks.	Pidev Fondid
Esmaabi alane koolitus.	Pidev
Vajadusel valla terviseprofiili kaasajastamine	Pidev

4.3. Sotsiaalhoolekanne

4.3.1. Ülevaade

Valla sotsiaalhoolekande korraldamisel on aluseks Sotsiaalhoolekande, Lastekaitse ja Perekonnaseadused ja vallavolikogus kehtestatud õigusaktid.

Sotsiaalhoolekande ülesandeks on isikutele ja perekondadele toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks abi osutamine ja erivajadustega inimestele sotsiaalsele turvalisusele, arengule ja ühiskonda integreerumisele kaasaaitamine.

Raikküla Vallavalitsuses töötab sotsiaalnõunik, Purku piirkonnas hooldustöötaja, kes hooldab momendil kuut hoolealust ja korraldab sotsiaalkorteri tööd. Korteris neli tuba, mis on aegajalt kõik hõivatud. Samuti on avahooldustöötaja tööl Raikküla ja Kabala piires, kelle hooldada on 8 inimest.

Raikküla vallas on kehtestatud

- sotsiaalkorteri põhikiri,
- koduteenuste osutamise tingimused ja kord,
- isikliku hooldaja taotlemise ja hooldajale hooldajatoetuse määramise ja maksmise kord,
- sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord
- hooldekodusse paigutamise kord.

Hooldekodu vallas ei ole, ostame teenust teistelt omavalitsustelt. Meie vanureid on praegu Käru hooldekodus, Halinga turvakodus, MTÜ-s Elupuu (Kehtna vallas). Üks hoolealune on ka Hiiumaal Samaaria misjonis. Erihoolduse teenust kasutame AS Hoolekandeteenused kaudu Mõisamaa Erastvere ja Võisiku hooldekodudes. Kasutame ka Märjamaa Haigla hooldusosakonna tasulist teenust.

Üksikuid vanureid, kellel pole lapsi ega lähedasi inimesi, on praegusel hetkel vallas 20 ringi. Neist on 8 on avahooldusteenusel. Kuna elanikkond vananeb, siis on ka võimalik lahendus valla oma eakatekodu rajamine.

Vanurite ja puuetega inimeste hoolekandes on palju ühiseid probleeme: abistamine vajalike dokumentide täitmisel, neile vajalike toetuste ja teenuste kohta info edastamine, võimalike abivahendite leidmine ja kättetoimetamine.

Hinnatakse puuetega inimeste hooldusvajadust, määratakse neile hooldaja ja makstakse hooldajatoetust. Abi on vaja vahel osutada ka dokumentide vormistamisel puudeastme ja

töövõimetuse taotlemiseks, tehes koostööd pere- ja eriarstidega, samuti pensioniametiga. Toimub nõustamine ja suunamine rehabilitatsiooni alal.

Toimetulekutoetust on 2009. aastal määratud kokku keskmiselt 51 peret või isikut kuus. Võrreldes eelnevate aastatega on toetuse taotlejate arv ja summa kasvanud. 2011. aastal on näha toimetulekutoetuse summa vähenemist, kuna abivajajatele on võimalik pakkuda ka muud abi, milleks on nõustamine ja humanitaarabi.

Kehtestatud on sünni- ja matusetoetuse maksmise kord, mille suurus vaadatakse üle igal eelarveaastal.
Vanemaid õnnitletakse lapse sünni puhul valla lehe kaudu, samuti õnnitletakse valla lehes juubilare alates 50. ja vanureid alates 80. eluaastast igal sünnipäeval.
Koolieelikud ja põhikooli õpilased saavad valla eelarvest jõulupakid, samuti korraldatakse kodustele lastele igas piirkonnas jõulupidu.

Tänasel päeval on üheks suuremaks probleemiks töötus. Töötus toob omakorda kaasa vaesumise ja „mittehakkamasaamise“. See omakorda mõjutab pere omavahelisi suhteid, samuti suhteid kogukonnas.
On palju inimesed, kes on jäänud töötuks, (kellel on palka vähendatud jne.) on sattunud võlgadesse .
Samas paljud töötud on „tööoskamatud“. Neil puudub soov ja tahtmine igapäevaselt töötada.

Raikküla vallas pakutavad sotsiaalteenused:

Sotsiaalnõustamine - isikule teabe andmine tema sotsiaalsetest õigustest ja abistamine konkreetsete probleemide lahendamisel.
Rehabilitatsiooniteenus - isiku iseseisva toimetuleku, sotsiaalse integratsiooni ja töötamise või tööle asumise soodustamiseks koostatakse isiklik plaan, mille alusel juhendatakse isikut ning osutatakse teenuseid.
Eluasemeteenused - vajaduse korral sotsiaalkorteri üürimine.
Koduteenus (avahooldus) - isikule kodustes tingimustes osutatavad teenused, mis aitavad tal harjumuspärases keskkonnas toime tulla.
Hooldamine ja rehabilitatsioon hoolekandeasutuses. Hoolekandeasutuses viibivatele isikutele tagatakse nende eale ja seisundile vastav hooldamine.
Olemasolevad teenused on kasutusel igapäevaselt, vajadus neile on olemas.
Raikküla vallas puudub avalik toitlustamine.

Erilist tähelepanu tuleb suunata puuetega lastele, aidates vanematel leida last arendavat keskkonda, kas lasteaeda või kooli, vajadusel selle eest tasuda. Samuti tuleb jälgida, et täidetaks rehabilitatsiooniplaani.
Liikumispuuetega inimestele peab olema võimalus iseseisevalt või vähese abiga pääseda omavalitsusse ja teistesse avalikesse asutustesse.

PROBLEEMID

1) Lastekaitsetöötaja puudumine vallas.
2) Puudub oma hooldekodu
3) Inimeste harjumus ise mitte midagi tegemata saada toetust.
4) Vähesed ressursid täiendavate sotsiaaltoetuste maksmiseks
5) erinevate teenuste vähene rakendamine töötutele

4.3.2. Arengustrateegia sotsiaalhoolekande alal

Eesmärgid ja tegevused	Tähtaeg/ täitja
Jõudmine iga abivajajani.	
Avahoolduse arendamine.	Pidev vajaduse jälgimine KOV –sotsiaalnõunik
Hooldustöötajate efektiivne rakendamine kõikides piirkondades	Vajadusel 100 tuhat kr aastas
Esmase tasuta laenutatava invavarustuse tagavara täiendamine	Pidev, vajadust jälgib sotsiaalnõunik
Lastekaitsetöötaja tööle rakendamine.	Vajaduse suurenemisel 100 tuhat kr aastas
Koostöö naabervaldadega sotsiaalhoolekande asutuste ülalpidamisel.	Pidev KOV
Ühekordsete sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra muutmine vajadusel.	2011 – ja edaspidi, kui on valla eelarves võimalusi
Hooldekodu asutamiseks vahendite leidmine	KOV, sotsiaalametnik
teadvustada inimestele nende võimalusi tööturule pääsemiseks, kavandada tööharjutusi vallas	pidev, sotsiaalametnik, terviseprofiili toimkond
Toetatud elamise teenuse arendamine	Pidev KOV
Koostöö Eesti Töötukassaga tasuta võlanõustamisteenuse vahendamine	KOV Eesti Töötukassa
Koostöö Erinevate organisatsioonidega sotsiaalprojektide arendamisel	Pidev KOV ja MTÜ asutused
Puuetega inimeste päevakeskuse võimalik arendamine ANK ruumides.	Pidev KOV
Vabatahtlike kasutamise sotsiaalhoolekande töös	

4.4. Turvalisus

4.4.1. Ülevaade

Olukorra, kus on tagatud iga inimese, tema õiguste ja vara kaitse, tagab hästitoimiv avalik korrakaitse ning liiklusohutus, igale väljakutsele reageeriv päästeteenistus.

Raikküla valla turvalisuse kaitset teostab Lääne Politseiprefektuuri Rapla Politseijaoskond läbi oma osakondade. Vahetut kontakti peab vallaga Korrakaitseosakonna Kehtna konstaablipiirkonna konstaabel, kelle tööpiirkonnaks on kinnitatud Raikküla valla territoorium. Konstaabli tänane ja homne põhitegevus tuleb suunata omanike vara ja avaliku korra kaitsele, kuna suurema osa kuritegevusest moodustavad varavastased kuriteod ning avaliku korra rikkumised. Enamus kuritegudest pannakse toime alkoholijoobes. Konstaabli abiliseks on vallas abipolitseinikud.
Tabelis 15 ja 16 on välja toodud andmed kuritegevuse kohta Raikküla vallas.

Raikküla valla kuritegevuse statistilised andmed

Tabel 15

aasta	Kuritegude arv	Varavastaste kuritegude osakaal %	Isikuvastaste kuritegude osakaal %
2005	66	60,6	13,6
2006	54	53,7	27,8
2007	24	54,2	16,7
2008	54	37	17,6
2009	47	48,9	29,9

2010 aastal vastavalt 30 kuritegu sellest 60% varavastased ja 6,6% isikuvastased kuriteod

Raikküla valla liikluskuritegude statistilised andmed

Tabel 1

aasta	Raikküla vallas joobes juhid	Väärteorikkumised LS järgi Raikküla vallas	Liiklussüüteod Raikküla vallas	Inimvigastustega liiklusõnnetused
2005	25	98	106	3
2006	22	87	91	3
2007	26	207	212	6
2008	37	323	332	1
2009	20	262	287	1

2010 aastal 314 väärtegu liiklusseasduse alusel ja 323 liiklussüütegu

Raikküla vallas koordineerib päästeteenistuse teenuse andmist Lääne-Eesti Päästekeskuse Raplamaa Päästeosakond. Valla territoorium asub keskkomando asukohast sellisel soodsal kaugusel, kuhu jõuab päästeteenistus 10 või äärmisel juhul 20 minutiga. Märjamaa vallaga piirnevatel aladel teostab väljasõite Märjamaa tugikomando ja valla lõunapoolset piirkonda teenindab vajadusel Järvakandi alevikus asetsev tugikomando. Raikküla vallas on vabatahtlik tuletõrje selts.
Vallas puuduvad eriti ohtlikud ja kergestisüttivad objektid. Metsade tuleohtlikkuse aste on keskmine suure segametsade koosluse tõttu.
Päästeteenistus toimib rahuldavalt. Tõhustada tuleb tuleohutusnõuete alast selgitustöö andmist elanikkonnale. 1.juulist 2009 on suitsuandur kõigis majapidamistes kohustuslik, kui vaadata Päästekeskuse poolt antud statistilisi andmeid, siis on sellisest kohustuslikust vahendist abi olnud

Päästeteenistuse registreeritud sündmused 2004 kuni 2009 aastal Raikküla vallas

Tabel 17

aasta	Tulekahjude arv Raikküla vald	Hukkunute arv
2004	18	
2005	9	
2006	21	1
2007	17	
2008	16	1
2009	7	1

Noorte süütegude osas on kuritegude arv vallas vähenenud, väärtegude osas on statistilised näitajad jäänud samaks. Väärtegude all on alkoholi- ja tubakaseaduse rikkumine

Noorte süüteod 2005 kuni 2009 Raikküla vallas

Tabel 18

	Kuriteod	Väärteod
2005	4	24
2006	5	15
2007	2	37
2008	7	32
2009	1	32

2010 aastal on noorte poolt toime pandud kuritegusid 2 ja väärtegusid 21

Vallas on moodustatud üks kaitseliidu rühm nimetusega "Raikküla rühm".
Raikküla valla riskianalüüs on seni tegemata. Üldreeglina kätkevad endas ohtu kõik vedelkütuse hoidlad, tanklad, mahutid, ammoniaakvee mahutid, katlamajad, vedelgaasihoidlad, -balloonid, puidu- ja mööblitööstused. Samuti on riskiobjektid koolimajad, lasteaiad, klubid, rahvamajad, baarid, ujumiskohad ja teraviljakuivatid. Täpsemalt vallaga seonduv märgitakse ära riskianalüüsis.
Raikküla vallas on vastu võetud kriisikomisjoni põhimäärus ja moodustatud kriisikomisjon.

PROBLEEMID

1 Alkoholi ja suurenev narkootikumide tarbimine noorte hulgas ja sellele järgnevad korrarikkumised.
2 Inimeste madal seadusekuulekus ja madal liikluskultuur.
3 Valla konstaabli tööruumid ei asu valla territooriumil.
4 Abipolitseinike vähene kaasamine korrakaitsesse.
5 Vargused (talvel suvilatest).
6 Puudub naabrivalve süsteem.

4.4.2. Arengustrateegia turvalisuse alal

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja/ maksumus**
Tagada inimeste ja nende vara turvalisus.	
Tule- ja tööohutusalaste nõuete selgitamise tõhustamine. Oluline on esmaste tuleohutusnõuete järgimine ühiskondlikes hoonetes.	Pidev Asutuste juhid
Valla riskianalüüsi koostamine	2011 - ..... vajadusel
Haridus- ja kultuuriasutuste tuleõhutusnõuete täitmine – tuletõrjesignalisatsiooni väljaehitamine ja täiustamine, evakuatsiooni valgustus.	Pidev
Avalikku korda, loomade pidamist ja heakorda puudutavate õigusaktide tutvustamine elanikkonnale.	Pidev, info jagamine
Narko- ja AIDS –I alase selgitustöö tegemine, s.t. ka kriminaalpreventiivse töö osakaalu tõstmine (koostada projekte ja viia ellu koostöös politseiga).	Kool koostöös politseiga Projekti taotlused

Tihedam side omavalitsuse ja politsei vahel.	
Kord kvartalis vallalehes ja kord aastas vallavolikogus ülevaade andmine õiguskorra seisundist Raikküla vallas.	Konstaabel
Konstaablile tööruumi organiseerimine	KOV
Konstaabli kaasamine vallavolikogu komisjonide töös.	KOV
Tamme küla tänavavalgustuse projekti koostamine ja uue süsteemi väljaehitamine	2012 projekteeri-mine
Naabrivalve piirkondade tekkimise õhutamine ja selle alane nõustamine	Konstaabel

4.5. Kultuur

4.5.1. Raamatukogud

OLUKORD

Raikküla vallas on kolm külaraamatukogu.

Kabala raamatukogu asub Tamme külas. Teavikute fond üle 11 000, lugejaid on ca 340, kes laenutavad aastas 15 – 16 000 teavikut. Raamatukogu kasutamine sh. kohallugemine on kordi suurem, sest kohallugemist ei registreerita. Raamatukogu sisuline pool on heal järjel, on kaasaegne ning vastab nõetele. Ainuüksi teabekirjanduse juurdetulek 2006. aasta seisuga on maakonna keskmisest (41,0 %) kõrgem (45,0%).

Raikküla raamatukogu on asutatud 1927. aastal. 1971. aastal liideti Raikküla ja Lipa raamatukogu. 1989. aastani asus raamatukogu Lipal, siis koliti praegusse asukohta.

Praegu paikneb Raikküla kultuurikeskuse II korrusel.

Seisuga 01 01.2006 on raamatufondi suurus 9291 eks. Lugejaid 273. Laenutusi 6541. Külastusi 4277.

Purku raamatukogu ajalugu algab 1912. aastal, kui loodi kohaliku haridusseltsi juurde raamatukogu. Purkusse toodi raamatukogu koolimaja valmimisel 1927. aastal. Praeguseks paikneb raamatukogu Purku koolimaja II korrusel. Raamatukogu teeninduspiirkonda jäävad Valli, Põlma, Vahakõnnu ja Purku küla. Seisuga 31.12.2005 on Purku raamatukogus lugejaid 198, neist lapsi 45. Fondi suurus on 9035, millest 30% moodustab teatmekirjandus.Viimastel aastatel on Purku rmtk juurde saanud keskmiselt 300 eksemplari uudiskirjandust aastas, millest 44% moodustab teatmekirjandus. Teatmekirjanduse osakaal on pidevalt tõusnud.

Lisaks on vallas **kooliraamatukogu** Kabala Lasteaed-Põhikoolis,

Lipa koolimajas asub endise kooliraamatukogu põhjal loodud väike raamatukogu koos AIP-ga. Raamatukogu teenindab ka lasteaiarühma.

Kohaliku omavalitsuse kultuuripildis on raamatukogudel oluline roll, nad on kujunenud kohaliku elu info- ja kultuurikeskusteks. Raamatukogudes toimuvad traditsioonilised aastaüritused. Näiteks seoses igasügiseste raamatukogupäevadega toimuvad üritused üle valla kõikides raamatukogudes. Samuti emakeelepäeva tähistamine koos paremate lugejate esiletoomisega, kohtumised kirjanikega, kirjandusõhtud, jõuluüritused, mis on mõeldud kõigile küla ja valla elanikele.

<u>Raamatukogude arengu eesmärk</u> on seada suunad ja prioriteedid infoteeninduse kaasajastamiseks, lugejateeninduse kvaliteedi tõstmiseks ja töökeskkonna parandamiseks. Raamatukogude tegevuse arendamine kultuuri- ja kommunikatsiooni keskusena rahuldamaks elanikkonna informatsiooni- ja kultuurivajadusi.

Koduloolise materjali kogumine ja külastajaile kättesaadavaks tegemine.

Raamatukogude põhiteenuse - raamatute ja ajakirjanduslike väljaannete kojulaenutuse, igat laadi vajaliku info leidmise kaasajastamiseks on kasutusele võetud alates 2003 oktoobrist interneti põhine raamatukogude laenutus- ja otsingusüsteem URRAM, mis on raamatukogutöötajale kompleksne töötegemise vahend.
Lisaks põhiteenusele on alates 2003. aastast raamatukogude juures AIP – d.
Kabala, Raikküla ja Purku raamatukogu juhatajad on läbinud karjääriinfospetsialisti koolitusel ning seoses sellega on võimalik vastavat teenust saada ka raamatukogudest.

PROBLEEMID

- Raamatute hind tõuseb kiiremini kui raamatute soetamiseks ettenähtud summad.
- Noorte ja laste lugemishuvi langus.
- Raikküla raamatukogus on probleemiks lugejaskonna vananemine. Kohallugemine ei ole külastajaile mugav (ruumikitsikus, kehv valgustus, mööbel, küte). Kuna raamatukogu asub II korrusel, on raskendatud vanemaealiste ja puudega inimeste füüsiline juurdepääs raamatukogule.
- Purku raamatukogu, kus on arvuliselt kõige vähem lugejaid vajab rohkem soetusraha ühe elaniku kohta kui teised raamatukogud.

4.5.2. Arengustrateegia raamatukogudes

Eesmärgid ja tegevus	**Tähtaeg/ täitja/maksumus**
Teenuse hea kvaliteedi säilitamine	
Raamatukogu raamatute soetusraha suurendamine vastavalt hindade tõusule.	Koos eelarvega 80 tuhat kr aastas
Raamatukogude inventari uuendamine ja kaasaegse tehnikaga varustamine	2011-….... Projektidega fondidest
Raamatukogude ruumide remont	Vajadusel KOV
Raikküla raamatukogu kolida võimalusel teistesse ruumidesse.	
Raamatufondi inventuurid	Vajadusel KOV
Meelitada lapsi, noori raamatukogusse ürituste kaudu, teha nendele üritustele rohkem reklaami	

4.5.3. Kultuuritöö

OLUKORD

Raikküla vallas töötab üks Raikküla valla kultuuritöötaja. Raikküla Kultuurikeskus tegutseb Raikküla Farmer OÜ ruumides (vald on sõlminud rendilepingu 10 aastaks). Hoone on ehitatud aastal 1985. Maja on kehvas seisus ja vajab (koostöös omanikuga) remonti. Küttesüsteem, katus, aknad, elektrisüsteem on kõige põletavamad probleemid. Isetegevus- ja huviringid saavad tegutsevad Raikküla Kultuurikeskuses, Purku koolimajas, Kabala Mõisahoones ja Kabala Lasteaed-Põhikoolis. Ringide juhendajaid tasustatakse võimalusel ka valla eelarvest. Raikküla valla traditsioonilised üritused toimuvad Raikküla Kultuurikeskuses ja Kabala Lauluväljakul (suveüritused). Raikküla külas on suviseks kooskäimise kohaks Raikküla külaplats, mille munitsipaliseerimine on töös.

Plaan on ehitada väike laululava, tantsuplats ja statsionaarsed istepingid. Seni on korraldatud platsil küla jaanikut. Tähtis on ürituste reklaam: valla koduleheküljel, valla ajalehes, kultuurikeskuse blogileheküljel ja loomulikult kutsuvate kuulutuste kaudu.
Raikküla valla geograafiline asend, kus kolm valla piirkonda Kabala, Purku ja Raikküla asuvad üksteisest kümnekonna kilomeetri kaugusel, ei meelita rahvast kokku ühte piirkonda üritustele.
Puudust tunneb rahvas kooskäimiskohast, kus kohvitassi juures juttu puhuda. Ei ole seda Kabalas, Purkus ega Raikkülas. Väike elanike arv ei soodusta eraettevõtlust. Mittetulundusühingute tekkimine võiks valla kultuurielu edendada ja rikastada. Raikküla külas tegutseb praegu seltsing „Raikküla Tegusad“, kui loomisel on küla MTÜ.
Metsküla, Jalase, Raikküla ja Lipa küla inimeste omaalgatuslik tegevus viimastel aastatel hoogustunud, külapäevade, jaanipäevade, konverentside, näituste korraldamine näol külades. Aktiivselt tegutseb alates 2006. aastast Raikküla Kultuurikeskuses Raikküla valla eakateklubi “Nooruskaja”.

2009. aastal katsetati ka kahe kultuuritöötaja sobivust valla kultuuritöös. Kultuuritöötajate piirkonnad olid jagatud, ühele jäi Raikküla piirkond ning teisele Kabala ja Purku piirkond. Raikkülas on olemas korralik kultuurikeskus. Tamme külas puudub inimestel võimalus käia õhtuti koos. Ainukeseks alternatiiviks on mõisahoone ruumid ning Kabala lasteaia-põhikooli ruumid. Puuduvad aga ruumid iganädalaseks kooskäimiseks. Ilmselt ei ole seetõttu ka Kabala piirkonnas kultuurielu eriti elav. Puudub ka nö inimene kohapeal, kes oleks eestvedaja ning suudaks kaasa haarata inimesi osalema erinevatel üritustel. Purku piirkonnas oli kultuuritöötaja rakendamine edumeelsem, suuresti ilmselt seetõttu, et kultuuritöötaja asukoht igapäevaselt oli Purku koolimajas. Purkus koolimajas hakkasid aktiivselt käima inimesed koos erinevates ringides. Eelnevalt toimis juba mälumäng, millele lisandusid juurde tantsuring, kaks näiteringi ning käsitööring. Aastaks 2010 kasvas ühest kultuuritöötaja ametikohast välja koostöös kohalike inimestega MTÜ Purculi, kelle on antud halduskoostöö lepinguga osaliselt üle ka kultuuri korraldamine Purku külas ning nende korraldada on antud ka mõned ülevallalised üritused.

PROBLEEMID

- Raikküla kultuurikeskuse maja ilma kapitaalremondita ei pea enam vastu (küttesüsteem, elektrisüsteem, aknad, katus jne)
- Raikküla kultuurikeskuse ruumide vähene kasutus.
- Hetke majanduslikku olukorda arvestades, ei olda enam aktiivsed vastu võtmaks pakutavaid kultuuriüritusi.
- Vähene koostöö Raikküla kultuurikeskuse ja MTÜ Purculi vahel.
- Purku koolimaja väike saal, (puudub võimalus kutsuda külla teatreid, korraldada suurüritusi).
- Purku külas puudub ühtne kooskäimise plats (nö külaplats), kus inimesed saaksid pidada jaanituld ja korraldada suvisel perioodil üritusi. Samas olemas ka koolimaja esine plats, mis ju suures osas kasutamata, vajab detailplaneeringut ja välja arendamist.
- MTÜ Purculi ajaressurss on väga piiratud, eelkõige seetõttu, et kõik eestvedajad teevad seda oma põhitöö kõrvalt. Seetõttu jääb ka korraldatavate ürituste hulk väiksemaks.
- Investeeringutest on vajalikud Purku koolimaja renoveerimise,
- Järvakandi mõisakabel vajab restaureerimist – konserveerimist.
- Vähene reklaam üritustele, kui ka vallale üldse.
- Puudub selline reklaamlause, sõna, asi, mis seostuks ainult Raikküla vallaga.

4.5.4. Arengustrateegia kultuuritöö alal

Eesmärgid ja tegevused	Tähtaeg/ täitja/

	maksumus
Hoida ja arendada rahvakultuuri, mis võimaldaks kõikidel sugupõlvedel vastavalt nende võimetele ja huvidele osaleda kultuuritegevuses.	
Kultuuriliste ettevõtmiste mitmekesistamine: • Ürituste kavandamine (plaan valmib iga aasta novembris). • Eelarve koostamine. • Tutvustava kalendri koostamine. • Kultuurikalender- ürituste kalender valla kodulehele.	Pidev 40-50 tuhat kr aastas
Kultuuriajaloolise väärtustamine.	
Lipa koolimaja (Raikküla ministeeriumikooli hoone) ruumides Uku Masingu muuseumitoa arendamine ja ka teistest tuntud inimestest väljapanekute koostamine.	2012 Projektid
Lipa koolimaja kujunemine külakeskuseks ja MTÜ moodustamine ning arendamine.	Aktivistid
Ühendada kultuuriüritused vallas asuvate vaatamisväärsustega ja selle läbi arendada ka turismi	
Reklaami tõhustamine, valla tõhusam tutvustamine.	Pidev
Edendada seltsi- ja klubitegevust.	
Huviringide kujundamine klubideks. Külaseltside loomine, MTÜ-de tekkimine.	Pidev
Kultuuriüritustel osalemine teha kättesaadavaks kõigile soovijatele igas asustatud punktis.	Pidev
Bussiringide organiseerimine läbi 3 piirkonna külade ürituste ajal.	Pidev
Mitmekesistada vaba aja veetmist ja aktiivse tegevuse võimalusi.	
Kultuuritöötajate täiendkoolituse organiseerimine.	Vastavalt vajadusele
Raikküla kultuurikeskuse ruumide remondi korraldamine koostöös Raikküla Farmer OÜ-ga. • küttesüsteemi ümberehitus • hoone soojapidavuse parandamine	2012 KOV+omanik Projektid (KIK)
Purku koolimaja ja kõrvalhoone (Järvakandi ministeeriumikooli hoone) arendamine külakeskuseks, maja rekonstrueerimine, küttesüsteemi väljaehitamine. Võimalusel ja vajadusel mõlema hoone kasutamine.	2012 - .....
Tamme küla ja kogu piirkonna vajadusteks välja arendada, rajada, ruumid erinevate kultuuriliste tegevuste jaoks ja kooskäimiseks.	KOV MTÜ projektid fondidesse

4.6. Noorsootöö

4.6.1 Ülevaade

MÕISTED

Noorsootöö – noortele tingimuste loomine arendavaks tegevuseks, mis võimaldab vaba tahte alusel perekonna-, tasemekoolituse- ja tööväliselt tegutseda.

Noortekeskus - on noorsootöö asutus, mis tegutseb kasutades avatud noorsootöö meetodit, kus vabatahtlikkuse alusel võivad käia kõik noored ja on ümbruse noorsootöö korraldamise keskus.

Noor - on 7-26 aastane füüsiline isik.

Avatud noorsootöö meetod - on meetod, mis on avatud noortele seadmata tingimusi tema tõekspidamistele, võimetele, oskustele, teadmistele ja majanduslikele eeldustele; kaasab noori tegevuste algatamisse ja arendamisse; võimaldab noorele suhtlemist ja arendavat tegevust talle sobival kodu- ja koolivälisel ajal seades esikohale noore omaalgatuse arendamise; loob tingimused mitte- formaalseks õppimiseks, eelkõige kogemuslikuks õppimiseks läbi tegevuse ja suhtlemise.

OLUKORD

Raikküla vallas on loodud Avatud Noortekeskus asukohaga Raikküla külas, mille struktuuri kuuluvad põhikirja järgi ka noortetoad Purkus ja Tamme külas, mis hetkel ei tegutse kuna ei ole vastavaid ruume ega ka töötajaid.

Noorsootöö eesmärgiks on otsene töö individuaalselt noortega ja noortegruppidega; programmide ja projektide planeerimine, teostamine ja hindamine; koostöö noortega ja nende vanematega, teiste huvigruppide ja valdkondade spetsialistidega ning laste erinevate võimete arendamine läbi huvialaringide (kohapeal) ja huvikoolide (suuremates keskustes) on tähtis nii lastele endile kui vallale tervikuna. Kõik soovijad on pääsenud muusikakoolidesse ja spordiklubidesse. Hetkel osaleb 29 meie valla last maakonnas erinevates huvikoolides- ja ringides. Kui lapsed – noored ise ja nende vanemad tunnetavad vallapoolset tähelepanu, siis on lootust, et arenenud ja võimekad noored inimesed jäävad paikseks ja annavad tulevikus oma panuse valla arengusse.

Noorsootöö teostamisel seatakse vallas eesmärgiks noorsootöö toimumine noore elukohale võimalikult lähedal, tagamaks noorele parim võimalik ligipääsetavus ja kaasatus.

Noortekeskus on noorte seas omaks võetud ja omab tähtsat rolli koolivälise aja veetmisel kohalike noorte seas. Noortekeskus on avatud 25 tundi nädalas. osalejate arv on 20 lapseni päevas, olenevalt ajast, talvel rohkem, suvel vähem. Lapsed on erinevate huvide, vanuse ja sotsiaalse taustaga. Noortekeskus on paljudele suhtlemise ning sõpradega kokkusaamise kohaks.

Noortekeskus pakub noortele vanuses 7-26 aastat arendavaks tegevuseks tingimusi, mis võimaldavad noortel oma vaba tahte alusel tegutseda. Tegevusi, mis põhinevad noorte aktiivsusel ja initsiatiivil, noored saavad ise osaleda tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel. Samuti perioodilisi tegevusi tegevuskava alusel, kust osavõtt vaba tahte alusel ja projektipõhiseid tegevusi vastavalt projektile.

Noortekeskuse ruumides on võimalik mängida lauamänge, kasutada arvutit, vaadata televiisorit, filme, kuulata muusikat. Lisaks saab koos välja mõelda huvitavaid tegevusi, võistlusi ning ise neid läbi viies saada organiseerimise ja juhtimise kogemusi.

Noorsootöötajad on dialoogis noortega, arvestavad nende arvamusi.

Vähene on noortekeskuse koostöö hetkel teiste valla piirkondade noortega. Tööd segab kolme piirkonna eraldatus.

Uute tegevuste planeerimises on rakendatud piisavavalt projektipõhist rahastamist. Stabiilsema noortekeskuse tegevuse tagab noorsootöö suurem väärtustamine.

PROBLEEMID

1. Noorte passiivsus ja noorsootöö madal maine.

1.1. Aktiivsete inimeste vähesus
1.2. Noorsootöö tegevuse killustatus
1.3. Noorsootöö madal maine
1.4. Noorsootöö asutuste ja inimeste halb koostöö
1.5. Noored ei julge avaldada arvamust
1.6. Narkoprobleemide süvenemine
1.7. Suur alkoholi- ja tubakatoodete tarbimine noorte poolt

1.8. Politsei tagasihoidlik tegevus ja kontroll
1.9. Noorsootöötajate konkuretsivõimetu palk
1.10 Kvalifitseeritud noorsootöötajate vähesus

2. Ruumide- ja tehnikavähesus
2.1. Ruumide nappus noorsootöö korraldamiseks
2.2. Finantside nappus
2.3. Noorsootöö on liigselt projektipõhine ja süsteemitu

3. Eneseväljendusvõimaluste nappus
3.1. Koolituste vähesus
3.2. Vähene võõrkeelte oskus
3.3. Suurürituste vähesus
3.4. Vaba aja veetmise võimaluste piiratus
3.5. Juhendajate nappus
3.6. Huviringide vähesus
3.7. Transpordivõimaluste piiratus
3.8. Eneseväljendustegevuste piiratus väljaspool huviringe
3.9. Stiimulite vähesus

4.Tegevus- ja töötamisvõimaluste vähesus
4.1. Vaba aja veetmise võimaluste vähesus
4.2. Rahateenimisvõimaluste puudumine
4.3. Õpilasfirmade puudumine

5. Noorte arvamuse vähene arvestamine
5.1. Noorsootöö organiseerimatus riigi tasandil
5.2. Osaluspassiivsus
5.3.Noorsootöö vajaduse vähene mõistmine
5.4. Eneseteostusvõimaluste vähesus
5.5. Paikkonnast vähene lugupidamine
5.6. Noorte mittekaasamine valitsemisse
5.7. Noorte arvamustega vähene arvestamine
5.8. Arvamuste väljaütlemise kartus
5.9. Kriitikakartus

VÕIMALIKUD TAGAJÄRJED

1. Noorte ideed ei teostu
2. Rahuolematuse suurenemine
3. Noorte „hukkaminek”
4. Organisatsioon ei toimi
5. Stressi suurenemine
6. Arengu pärssimine
7. Isolatsiooni suurenemine
8. Valede tegevuste levik
9. Tegevuse otsimine väljaspool valda
10. Head ideed „lämmatatakse” eos
11. Noorte probleemid jäävad avastamata
12. Noorte kõrvalejäämine noorsootööst
13. „Ajude“ väljavool
14. Koostöö vähenemine

15. Aktiivse tegutsemise vähenemine
16. Konfliktide levik
17. Vallaelu hääbumine
18. Finantside raiskamine
19. Valla külade võõrandumine
20. Ebavõrdsuse tekkimine

VÕIMALIKUD LAHENDUSED

1. Meeskonna loomine ja noorte osaluse suurendamine
Pöörata suuremat tähelepanu noorteprobleemide vastu ja suurendada koostööd erinevate huvigruppide ja asutuste vahel. Luua noorsootöö meeskond, suurendades noorte osalust ja motivatsiooni valitsemisel ning tuleviku planeerimisel.
2. Koostöö parandamine
Luua vallas koostöö ettevõtete ja fondidega – rohkem teenimisvõimalusi ja projekte
3. Noorsootööruumide väljaehitamine
Kasutada paremini olemasolevaid finants- ja ruumiresursse ning luua uusi. Leida ruumid Purku külas ja Tamme külas noosootööks.
4. Vaba aja veetmise võimaluste parandamine ja transpordiprobleemi lahendamine
Korraldada enam kultuuri- ja koolitusüritusi, luua uusi ja erinevaid vaba aja veetmise võimalusi ning tagada transport neis osalemiseks.
5. Majandussituatsiooni paranemine

TULEM

1. Noorte aktiivsus ja eeskuju
2. Noorsootöö hea maine
3. Noorte haritus ja teadlikkus

4.6.2. Arengustrateegia noosootöö alal

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja/Maksumus**
Koordineerida noorsootöö vallas	
Purku ja Tamme küla noortetoas ja Raikküla küla noortekeskuses igas üks noorsootöötaja. Kolme asutuse peale kokku üks koordinaator.	KOV
Noortetubade arendamine ja tegevuse toetamine	
Purku ja Tamme külas noortetoale uute ruumide ja inventari soetamine Rajada ja täiustada spordiväljakuid ja -rajatisi	KOV Projektid pidev
Noortekeskuse arendamine	
Raikküla noortekeskuse arendamine paremaks koostööks Eesti ANK ühenduses, noorsootöötajate ühenduses ja üle Eestilistes noorteprojektides ning programmides	pidev
Koordineerida ning luua tingimused laste- ja noorte huvigruppide tegevuseks, meelelahutuseks, enesetäiendamiseks kooli, töö- ja koduvälisel ajal.	
Noortele suunatud informatsiooni ja teenuste vahendamine.	2011 … koolide, kultuuritöötajate, KOV ja vabatahtlikega Pidev

Kujundada noorte suhtumist ja väärtushinnanguid ümbritsevasse läbi ühistegevuse vabal ajal.	
Noorte omaalgatuslike projektide ja ettevõtmiste toetamine.	Pidev
Suvise huvitegevuse organiseerimine	
Töömalevate korraldamine. Noortelaagrite korraldamine.	2011 - .....

4.7. Sport

4.7.1 Ülevaade

Raikküla vallas on alates 2006. aasta kevadest avatud Kabala Spordimaja, mis peaks suutma rahuldada kogu valla vajadusi. Kasutada on võimalik ka Raikküla Kooli võimlat. Vallas puuduvad täismõõtmetega staadionid. Lipa koolimaja juures Lipa külas on pinnasekattega staadion ning Purku koolimaja juures Purku külas asfalteeritud korv- ja võrkpalliväljak. Spordiväljaku järele on vajadus Raikküla külas (külaplatsi ehituse projekt on pooleli, aga Raikküla Kooli juurde on rajatud uus spordiväljak) ja Tamme külas tuleb kooli ja võimla ümbrus kujundada erinevate spordirajatiste alaks. Kasutusele tuleb võtta Kabala lasteaia-põhikooli keldri ruumid.
2007., 2008., 2009. aastal korraldas Kabala Spordimaja iga kuu vähemalt ühe vallasisese võistluse.
Osavõtt nendest võistlustest oli kesine. Osavõtjad olid võistlustel ühed ja samad.
2009. aasta suvel leidus grupp aktiivseid inimesi, kes soovisid spordi osas midagi ise ära teha – korraldati autode vigursõit koos sprindi võistlusega. Üritus oli edukas. Selline üritus toimub 2 korda aastas.
Üle 50% Kabala Spordimaja külastajatest õhtustel aegadel olid naabervaldade elanikud.
Mitu suve on Kabala Spordimaja ja Kabala lasteaed-põhikool olnud võõrustajaks koolide või spordiklubide suvelaagritele.
Kuigi vallas on 3 aasta jooksul läbi viidud erinevaid spordiüritusi, üritades propageerida sporti nii noorte kui täiskasvanute seas, ei ole see erilist edu toonud.
Aktiivsemad noorde osalevad naaber valdade spordiklubide töös. Ülejäänud ei ole sporditegemisest eriti huvitatud. Täiskasvanute sportlik aktiivsus praktiliselt puudub.
Puuduvad spordiklubide ja spordialade eestvedajad.
Välitingimustes olevad spordirajatised ei ole konkurentsivõimelised. Kabala Spordimaja küttesüsteem vajab ümberehitamist.
Raikküla vald peab leidma oma nišši. Rapla valla uue spordihoone ja Märjamaa vallas arendatava terviseraja valguses ei ole Raikküla valla sportimise tingimused konkurentsi võimelised, ega atraktiivsed.
Tänu kehalise kasvatuse õpetajale on kooli sportlik aktiivsus kasvanud.
Rapla maakonna tali- ja suvemängudest osavõtjate arv on püsinud stabiilne. Muudest võistlustest Raikküla valla inimesed võtavad osa vähesel määral.

PROBLEEMID

- Vallarahva vähene tahe tegeleda spordiga.
- Treenerite ja eestvedajate puudumine.
- Klubide puudumine

TEGEVUSED

4.7.2. Arengustrateegia sporditöö alal

Eesmärgid ja tegevused	Tähtaeg/ täitja
Rahva- ja tervisespordi populariseerimine kõigi vanusegruppide hulgas läbi rajatiste mitmekesisuse	
Alustada ühtse tervise- ja puhkeraja planeerimist kogu vallas. Liita üksikud tervise-, spordi- ja puhkeobjektid üheks tervikuks.	2012 - .....
Alustada Kabala Lasteaed Põhikooli juurde omanäolise maalähedust rõhutava tervisekeskuse rajamist, mille koosseisu kuuluksid jalgpalliväljak, võrkpalli muru- ja liivaväljakud, millest talvel annaks kujundada liuvälja, tänavakorvpalli väljak, jooksu-, matka- ja suusarada maastikul, sprindi-, heitealade-, ja kaugushüppesektor, vibulaskesektor, lastele ja noortele rula, trikiratta ja rulluisu väljaku rajamine, ronila ja osavusrada, petanque'i väljak ja puhkeala koos telkimise ja toiduvalmistamise võimalusega – seega Kabala spordimaja juurde staadioni (spordiväljaku) planeerimine, projekteerimine ja ehitamine.	2011 - ..... KOV-planeerimine, koostöö MTÜ-ga
Spordimaja juurdeehitusena jõusaal ja lauamängude saal - lauatennise, koroona jms jaoks.	2012 - .....
Vallas ja naabrite juures populaarsust koguva auto-moto raja välja arendus tasemele, kus saaks pidada võistlusi alates maastikujalgratastest lõpetades mootorsaanide, ATV-de ja autodega.	2012 - .....
Terviseradade väljaehitamine.	
Paremini reklaamida spordimaja võimalusi ja üritusi.	Pidev
Vajadus kasvatada spordiaktiivi – tunnustada aktiivseid inimesi	KOV – spordimaja
Olemasolevate spordiväljakute, Lipa koolimaja ja Purku koolimaja juures, korrastamine ja täiendamine (rula-rulluisu-ning jalgrattaradadega).	KOV + MTÜ
Sordimaja võimaluste igakülgne ärakasutamine, laagrite, võistluste korraldamine. Spordi- ja puhkelaagri koha väljaarendamine	KOV + spordimaja + Kabala LPK
MTÜ loomine spordimaja juurde, millise ülesandeks oleks vahendite leidmine (väljaspool valla eelarvet) valla spordirajatiste ja sporditegevuse arendamiseks. Koostöö lepingu alusel töötamine.	Omaalgatuslik + KOV
Raikküla küla spordiplatsi - mänguväljaku ehitamine.	MTÜ
Vallasiseste spordiürituste korraldamine ka täiskasvanutele ja lastele (nt vastlapäev, Jüriöö jooks ja muud vallasisesed võistlused).	Pidev
Osavõtt maakondlikest spordiüritustest.	Pidev
Tugeva sportliku aluse väljakujundamine kooli kehalise kasvatuse tundides. Selleks on vajalik häid sportimistingimusi	Pidev
Leides uusi oskustega juhendajaid,treenereid, eestvedajaid, saame pakkuda uusi huvitegevusi nii lastele kui täiskasvanutele	Pidev
Jätkuvalt võimaldada lastel treenida väljaspool valda spordiklubides.	2011 - ..... Spordimaja + KOV
Muude spordialade propageerimine, näiteks ratsutamine, orienteerumine, motosport, jalgrattasport	Pidev
Kabala LPK keldriruumide ümberehituse projekti koostamine ja	2011 - KOV

rekonstrueerimine – sportimiseks ja vaba aja veetmiseks. Noorsootöö korraldamiseks kohapeal.	projekteerimine taotlused projektide näol.
Investeeringud Spordimajas	
Spordimaja küttesüsteemi rekonstrueerimine	2012 - KOV

4.8. Majandus

4.8.1. Teed ja transport

Raikküla vallas on Maanteeametile kuuluvaid tugimaanteid 30,7 km ja kõrvalmaanteid 52,3 km. Kohalikke maanteid on 71,8 km, erateid 126,0 km ja metskonna teid 25,4 km. Kokku on vallas teid registri järgselt 306,2. Maanteedega on ühendatud kõik vallas olevad asustatud punktid. Riigimaanteid hooldab Maanteeameti Põhja regioon koos oma allüksustega. Kohalikke teid hooldab Raikküla Vallavalitsus. Erateede korrasoleku eest vastutavad omanikud ja metskonna teede eest RMK.
Remonti vajavad peaaegu kõik kohalikud teed, kuna valla eelarvest jätkub summasid ainult lumetõrjeks ja tee profileerimiseks. Puuduvad kruusakarjäärid valla piirides.
Tuleb leida teisi võimalusi ja lisavahendeid valla teede remondiks.
Igal aastal vaadatakse üle tee hoolduse kava.
Vajalik on üle vaadata valla teedevõrk ja kaaluda mõningatele erateedele avaliku kasutuse määramist. Seda saab teha koostöös tee praeguse omanikuga.
Kergliiklusteede osas on rajatud lõik Raikküla – Pitseri 1,9 km, projekteeritud on ka lõigud Raikkülast kuni Põlmani ja Pitserist Raplani. Liiklusohutuse seisukohalt on vajalik välja ehitada Koikse – Tamme kergliiklustee.
Kuna Raikküla valla asukoht on soodne siis läbib Raikküla vallas olevaid maanteid ööpäevas üle 10 autobussiliini. Valda läbivaid liine teenindavad mitmed autobussifirmad. Enamus liinidest kulgeb mööda Rapla – Järvakandi nr 27 ja Rapla – Märjamaa maanteed nr 28. Maanteeametile kuuluvatest teedest saab ülevaate maa-ameti kaardiserverist maanteeameti kaardilt.

PROBLEEMID JA VAJADUSED

- Remonti vajavaid maanteid on rohkem, kui raha eraldatud.
- Teede äärte võsastumine, halb nähtavus. Valla teede äärte hooldusel kaasata teeäärsete kinnistute omanikke, sõlmides nendega vastavad lepingud.
- Puuduvad kruusakarjäärid valla piirides.
- Asulates kergliiklusteede vähesus
- Liiga palju tolmavaid kruusateid.
- Kuigi teedevõrk on hea, on ebaselge, kas praegu vajalikkudeks peetavad liikumissuunad on ikka üldkasutatavad või on maareformi käigus olulised teed läinud eraomandisse. Vajadusel lepingute sõlmimine erateede omanikega.

4.8.2. Arengustrateegia teede ja transpordi alal

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja**
Teehoolduskava väljatöötamine. Teede omaniku määramine ja kasutatavuse määramine (kas on üldkasutatav või ei). Vajadusel lepingute sõlmimine teede omanikega.	2011 - ..... KOV
Teede hooldamine. Teede tolmuvabaks muutmine. Teede äärte	Pidev KOV

hooldamine.	MKM eraldus
Rohkem kasutatavad kruusakattega teed viia musta katte alla.	
Külade piiride tähistamine ja valla siltide uuendamine. Kõikide vajalike viitade paigaldamine.	2011 - ..... Omaalgatus, MTÜ-d, külaseltsid jne
Teed, mida kasutavad järjest rohkem suured veokid, anda üle Maanteeametile.	Taotlus 2011 - .....
Uute valla teede rajamine eesmärgiga soodustada ettevõtlust, majanduse arengut.	Vajadusel
Teede remont. Vastavalt teede investeeringute kavale	KOV
Kergliiklusteede rajamine Raikküla-Põlma ja Pitseri-Rapla suunas Rapla valla piirini. Koikse-Tamme ja kaugemas perspektiivis Lipa-Raikküla. Vastavalt valminud Rapla maakonna kergliiklusteede teemaplaneeringule	Alates 2011
Suuremate külade liikluskorraldusskeemide väljatöötamine, projekteerimine. Raikküla, Tamme, Purku	
Vallamaja parkla remont	

4.8.3. Side

Raikküla valla territooriumi teenindavad 3 analoog telefonijaama. Need on Raikküla - 200 numbrit, Purku - 100 numbrit ja Tamme - 200 numbrit. Analoogjaamad ei võimalda kvaliteetset sidet, oleks vaja üle minna kõikjal digitaaljaamadele.
Kõigis kolmes analoogjaamas on võimalik ehitada piiratud arv ISDN tehnoloogial baseeruvaid tooteid. Neid juba kasutavad Kabala PK, Violante Mööbel, Vir-Var Kauba OÜ, Raikküla Kool ja ka rida erakliente. Tamme külas, Raikküla külas on tööle rakendumas ADSL sõlm, mis loob võimalused neis külades ja lähiümbruses elanikele ja ettevõtetele liituda kaasaegse interneti püsiühenduse kogu tooteskaala toodetega.
Mobiilsidet kasutatakse kõikjal.
Mobiiltelefoniside tugijaamad asuvad Raplas, Raikküla külas, Tamme külas, Koikse külas, Kehtnas, Päärdus, Järvakandis ja Märjamaal. Seega on Raikküla valla territoorium nende leviala sees. Teenindavad EMT, Elion Ettevõtted, Elisa, Tele 2.
Kiire interneti võimaluse loomine aitab kaasa ettevõtlus- ja elukeskkonna parandamisele vallas. Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit koostöös side-ettevõtetega on töötanud välja Eesti uue põlvkonna lairibavõrgu arendusversiooni, mille alusel projekteeritakse ja ehitatakse välja Eesti lairiba infrastruktuurvõrk. Meie vallas hõlmab see Raela, Raikküla, Põlma, Purku, ja Vahakõnnu küla. Ehituse lõpetamise tähtaeg on 2012. aastal.
http://tv.elion.ee/digitv-leviala-kaart.html
http://www.tele2.ee/klienditeenindus/interneti_leviala.html
http://www.elisa.ee/et/Eraklient/Teenused/c/24/Levi
https://www.emt.ee/web/www/teenused/internet/tehnoloogiad_ja_abi/emt_interneti_leviala

4.8.4. Arengustrateegia side alal

Eesmärgid ja tegevus	**Tähtaeg/ täitja/maksumus**
Valla igas punktis on mobiililevi	
Interneti püsiühenduse ja parema telefoniühenduse saamiseks soodustada telefonijaamade ümberehitamist. Eriti külades kus on ühendus halb.	

Kiire internet igasse valla asustatud punkti	
Avaliku WIFI alade loomine	
AIP laiendamine, kaasajastamine	

4.8.5. Elamumajandus

Raikküla vallas on üle 560 asustatud elamu.

Eramuid on üle 540. Ehitatud enamuses ennem 1941. aastat ja vajavad remonti. Uuemad eramud on Purku, Raikküla ja Tamme külas. Viimastel aastatel on vallas elavnenud elamute ehitamine ja renoveerimine.

Suurplokk- ja telliskivielamud (mitme korteriga): kokku 26, elanikke ligi 550, nendest korteriühistuid 13, mis tegelevad majade haldamisega.

4.8.6. Arengustrateegia elamumajanduse alal

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja/maksumus**
Noorte, elujõulise elanikkonna hoidmine ning uute elanike juurdetulek.	
Elutingimuste parandamine ja loomine. Kinnisvara arenduse soodustamine. Elamuehituse elavdamine	Pidev KOV + Ettevõtjad
Valla maine kujundamine.	Pidev KOV+MTÜ+ettevõtjad
Atraktiivsuse suurendamine.	Pidev KOV+MTÜ+ettevõtjad
Kortermajade renoveerimise projektide ärakasutamine. Energiakadude vähendamine, soojustamine, ventilatsioon.	KÜ-d KREDEX krediidiasutused

4.8.7. Keskkond

Raikküla vallas on säilinud suhteliselt puhas loodus- ja elukeskkond. Hõre asustustihedus ei ole tekitanud olulisi reostuskoldeid ja vähenenud on põllumajandusest tulenenud reostuskoormus. Pinnaveekogudesse juhitud vee reostuskoormus on aastatega vähenenud. See on seotud OÜ Raikküla Farmeri ja OÜ Raikküla Seakasvatuse tootmistehnoloogiate keskkonnanõuetele vastavaks muutumisega, eelkõige seoses sellega, et ehitatud on uued lägahoidlad ja nõuetele mittevastavad kogumiskaevud pole enam kasutuses.

Raikküla vallas on olulised ning seetõttu säilitamist või kaitset vajavad põhjavesi, mullastik, jõed, metsad, omapärane maastik (paepealsed, karstinähtused), vääriselupaigad, looduskaitsealad, puisniidud ja miljööväärtuslikud alad. Samuti inimene, tema tervis, elukeskkond (müra, saaste, reostuse, tulekahjude jms vältimine) ja kultuur (hajaasustus - eesti elulaad - rahvuskultuur).
Turismi ja puhkemajanduse eeldustena on olulised looduskaitsealad ja teised looduskaitseobjektid, karstinähtused (kui vaatamisväärsused), puisniidud (näiteks piknikukohtadena), samuti looduskaunid metsad ja veekogud. Suurtootmisele ülemineku tagajärjel on puisniite jäänud väga vähe alles. Seoses vallas esinevate loometsade rohkusega ning nende ainulaadsusega maailma mastaabis on loopealseid metsi seotud kaitse- ja hoiualadega.
Võimalikeks reostajateks on üldjuhul asulate reovete puhastusseadmed, katlamajad, tööstus- või tootmisobjektid, kütuse-, sõnniku-, väetise-, mürgi- jt kemikaalide hoidlad, suletud

prügilate jääkreostus, uued ebaseaduslikud jäätmeladestuspaigad ning keskkonnaohtlike ainete kogumispunktid, transiidikoridorid jne.
Kabala ja Purku BIO50 tüüpi puhasti renoveeriti 1999 aastal. Puhastid vajaksid nüüdseks uuesti renoveerimist. Samuti vajavad biotiigid põhjalikumat hooldust, et nende puhverdusvõime säiliks vajalikul määral. OÜ Raikküla Farmeri puhastusseadmed kõrvaldati kasutuselt ning Raikküla keskuse tarvis ehitati uus biorootori tüüpi puhasti 2006. aastal.

Häirivaid müra- ja õhusaastekoldeid vallas ei ole, kuna liiklus maanteedel on suhteliselt väike, asulate katlamajad ei tööta (v.a Farmeri klubi kütmine) ning saekaatrid asuvad asulatest kaugel. Probleemiks on aeg-ajalt sõnniku ja läga veost-laotamisest tulenev reostus ja hais.

2001. aastal valminud elamute radoonimõõtmiste kaardil on Raikküla valla keskmine radoonitase elamutes 200-250 Bq/m3, mis tähendab ülevaartusi. Radoonitaseme piirnorm on 200 Bq/m3 Radooni peetakse näiteks üheks olulisemaks kopsuvähi põhjustajaks. Radoon on maapõues tekkiv looduslik radioaktiivne gaas, mis jõuab sõltuvalt erinevatest pinnasekihtidest suuremal või vähemal määral maapinnale. Radoon pääseb hoonesse peamiselt pinnasest maja all ja ümber, ehitusmaterjalidest ning kraaniveest. Elanikke tuleks rohkem teavitada radooniga kaasnevatest ohtudest ja nende ehituslikest leevendamismeetoditest.
http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=937031/radoonikaart.pdf.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi kohta valmis 2002. aastal Raikküla valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava, mis vajab pidevat uuendamist. Seoses vee-ettevõtja muutumisega 2011 aastal langeb kohalikult omavalitsuselt kohustus otseselt teenust pakkuda. Valla kohustuseks jääb korralduslik pool, vajalike õigusaktide vastuvõtmine. Raikküla valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatised ja seadmed on AS Matsalu Veevärk omand.

Prügimajandus ja heakord

Raikküla vallas ei ole kasutuses olevat prügilat. Keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad suleti kõik enne 2002. aastat. Prügilate jäätmelade koondati, tihendati ja kaeti pinnasega.

2006. aastal liitus Raikküla vald MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskusega (edaspidi KEJHK), mis koosneb paljudest Järvamaa, Harjumaa, Jõgevamaa, Viljandimaa ja Pärnumaa omavalitsustest. KEJHK on loodud omavalitsuste jäätmehooldusalase koostöö edendamiseks, jäätmeseadusega omavalitsustele pandud ülesannete täitmiseks ning ühiselt piirkonna jäätmehoolduse arendamiseks.

Raikküla Vallavolikogu määrusega nr 29, 22.03.2007, kehtestati *Raikküla valla jäätmehoolduseeskiri*, mis käsitleb:
vallas tekkivate olmejäätmete käitlemise korraldust;
kodumajapidamises tekkinud ohtlike jäätmete käitlemise korraldust;
vanapaberi ja pakendijäätmete kogumisviise;
biolagunevate jäätmete kogumisviise;
ehitus- ja lammutusprahi ning
tervishoiu- ja veterinaarteenuse osutaja jäätmete käitlemise korda.

2010. aastal võeti Vallavolikogu poolt vastu Raikküla valla jäätmekava 2009- 2014, mis on kohaliku omavalitusüksuse arengukava jäätmehoolduse arendamist põhjalikumalt puudutav osa. Seoses korraldatud olmejäätmeveole üleminekuga 2008. aastal liideti kõik jäätmevaldajad korraldatud olmejäätmeveo konkursil parima pakkumise teinud ainuõigust omava

jäätmevedajaga, mis hakkas teenindama kogu valda. Korraldatud jäätmevedu rakendus Raikküla vallas alates 01.02.2008. Jäätmeveo konkursil soodsamate veohindade saamiseks moodustati selleks ühine jäätmeveopiirkond Märjamaa vallaga. 2008. aastal avati Tamme külas Keskkonnajaam, kuhu elanikud saavad tasuta ära anda pakendijäätmeid, vanapaberit ja pappi, elektri- ja elektroonikajäätmeid, ohtlike jäätmeid ja vanarehve. Samuti on üle valla 18 erineva suurusega sega- ja paberpakendi konteinereid seitsmes külas. 2010. aastal lisandub ka suurjäätmete (mööbli) üleandmise võimalus Tamme keskkonnajaams. Tuleb jätkata iga-aastaseid ohtlike jäätmete kogumise ringe valla territooriumil. Liigiti kohutud jäätmeid on võimalik üle anda ka Mäepere jäätmejaama.

Probleemiks on jätkuvalt ebaseaduslike jäätmete mahapanekukohtade esinemine, elanikkonna ebapiisav teadlikkus jäätmekäitluse osas, ei mõisteta liigiti kogumise ja säästliku tarbimise eelist. Lisaks puudub biolagunevate jäätmete käitlemisvõimalused (kompostiväljak) ning jäätmehooldusalane järelvalvesüsteem on ebapiisav. Puudub ka igapäevane taaskasutatavate tekstiili- ja metallijäätmete üleandmise võimalus.

Raikküla vallal on olemas Raikküla heakorra ja kaevetööde eeskiri (kinnitatud Raikküla Vallavolikogu määrusega). Alates 2005. aastast on ametis heakorra- ja remonditööde meister, kes kannab hoolt üldkasutatavate maaalade heakorra eest. Valla elanikke esitatakse igal aastal nii maakonnas kui vabariigis toimuvatele kodukaunistamise konkurssidele, kus on saavutatud häid kohti. Üldiselt võib valla heakorda rahuldavaks hinnata.
Suuremat tähelepanu tuleb pöörata Tamme, Raikküla ja Purku keskuste haljasalade hooldamisele.

PROBLEEMID JA VAJADUSED

- Probleemiks on jätkuvalt ebaseaduslike jäätmete mahapanekukohtade esinemine. Vajalik on vähendada korraldatud olmejäätmeveost vabastatute hulka.
- Elanikkonna ebapiisav teadlikkus jäätmekäitluse osas. Ei mõisteta liigiti kogumise ja säästliku tarbimise eelist.
- Puuduvad biolagunevate jäätmete ning reoveesette käitlemisvõimalused (kompostiväljak).
- Puudub igapäevane tekstiili- ja metallijäätmete üleandmise võimalus.
- Keskustes esineb hooldamata haljasalasid ja elamute ümbrusi. Maastikku rikuvad lagunenud hooned ja kasutuseta põllumaad.
- Kaitsealadel puuduvad puhkevõimalused (nt hooldatud matkarajad, pingid, piknikukohad).
- Pinnas on tundlik, paepealne (karstinähtused) ning on võimalik põhjavee reostumine, taimestiku hävimine, mulla erosioon, metsatulekahjud.
- Kitsaskohaks puhkemajandusele on jõgede kallaste võsastumine.

4.8.8. Arengustrateegia keskkonna alal

Eesmärgid ja tegevused	**Tähtaeg/ täitja**
Ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemide uuendamine ja väljaehitamine vastavalt Raikküla valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. Purku ja Raikküla külas ühtekuuluvusfondi toel. Tamme külas projekteerimine ja ehitamine . Koos teiste institutsioonide ja puhkemajandusega	2003 – 2010 KOV RIIK AS Matsalu Veevärk (Purku-Raikküla projekt) omaosalus on 686,9 tuhat kr

tegelevate ettevõtjatega valikuliselt viidata, märgistada ja hooldada looduskaitselised väärtused puhke ja loodusõppe eesmärgil.	KIK; Ühtekuuluvus-fond Riiklik Looduskaitse Keskus + Ettevõtja
Kaitsta *(allakriipsutatud on turismieeldused):* • vääriselupaigad • looduskaitsealad (matkarajad, puhkekohad), jt looduskaitseobjektid • metsakaitseala võrgustik • paepealsed, karstinähtused • loometsade kaitsmine (siduda kultuurilooga) • põhjavesi • mullastik • jõed (jõgede kaldad võsastunud) puisniidud (taastada, puhkemajandus, piknikukoht).	pidev
Prügimajanduse korraldamine vallas vastavalt jäätmekavale ja jäätmehoolduseeskirjale	Pidev
Tihedam kontroll jäätmete käitlemise üle.	Pidev
Jätkuv selgitustöö jäätmete liigiti kogumise vajalikkusest.	Pidev
Kompostimiskohtade väljaarendamine	2012 - ...
Jäätmehoolduseeskirja uuendamine	Vajadusel
Valla välisilme parandamine	
Hooldamata kinnistute omanike väljaselgitamine, puudustele tähelepanu juhtimine	KOV + kinnistu omanik
Raikküla mõisa allee uuendamine	
Vigala jõe äärset ala (kallast) kasutada puhkemajanduse arendamiseks. Ehitada välja puhkealad.	KOV, Maaomanikud , ettevõtjad
Omaalgatuslike ettevõtmiste suurendamine. Inimeste ergutamine tegutsemisele. Kohaliku initsiatiivi arendamine.	Pidev
Kohaliku omaalgatuse programmi kasutamine ürituste korraldamise finantseerimiseks.	MTÜ, SA, Seltsing
LEADER programmi võimaluste kasutamine, kohalike toodete väärtustamine ja turule aitamine, olemasolevate ressursside parem ärakasutamine. Osalemine LEADER programmi raames arengukava koostamisel.	MTÜ, SA, äriühingud, KOV

5. ARENGUKAVA VASTUVÕTMINE, MUUTMINE JA AVALIKUSTAMINE

Arengukava võetakse vastu ja seda muudetakse volikogu koosseisu häälteenamusega. Arengukava avalikustatakse valla veebilehel ja on kättesaadav kõigile ka valla raamatukogudes ja vallavalitsuses.
Hiljemalt iga aasta 01.oktoobriks vaatab volikogu läbi ja võtab vastu otsuse arengukava muutmise kohta. Arengukava muutmise vajadust tingivate asjaolude ilmnemisel on vallavalitsusel õigus ja kohustus algatada igal ajal volikogus arengukava muutmise menetlus. Teade arengukava ja selle muutmise eelnõu avalikustamise kohta avaldatakse maakonnalehes ja valla veebilehel. Avalik väljapanek kestab 3 nädalat. Arengukava esitatakse maavanemale ja Siseministeeriumile hiljemalt üks kuu pärast volikogu poolt tehtud otsust arengukava muutmise või vastuvõtmise kohta.

6. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE JA HINDAMINE

Arengustrateegiate elluviimine toimub läbi valla eelarve. Arengukava täitmist kontrollib ja hindab vallavolikogu, kes iga aasta 01. oktoobriks teeb analüüsi ja kokkuvõtte saavutustest. Järgneva aasta tegevused määratakse kindlaks enne uue eelarve vastuvõtmist ja seejärel seotakse tegevused eelarvega.